

Na temelju članka 8 Zakona o Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 1/00 i 17/04) i Odluke o davanju ovlasti Zakonodavnom povjerenstvu Skupštine Brčko distrikta BiH, broj: 01-02-218/17 od 13. 9. 2017. godine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 35/17), Zakonodavno povjerenstvo Skupštine Brčko distrikta BiH na 82. sjednici održanoj 11. lipnja 2024. godine utvrdilo je pročišćeni tekst Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 30/09), s izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 29/18, 16/20 i 44/22).

Broj: 01.3-02-61/24
Brčko, 11. lipnja 2024. godine

PREDSJEDATELJ
ZAKONODAVNOG POVJERENSTVA
Ljubiša Lukić

ZAKON
O VISOKOM OBRAZOVANJU U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I
HERCEGOVINE
(pročišćeni tekst)

PRVI DIO – OSNOVNE ODREDBE

Članak 1
(Predmet Zakona)

Zakonom o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) propisuju se: sustav, uvjeti i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja; osnutak, organiziranje, financiranje, upravljanje i rukovođenje visokoškolskim ustanovama; odgovornost, prava i obveze nadležnih tijela u oblasti visokog obrazovanja; prava i obveze studenata; prava obveze, zvanja i izbor akademskog osoblja; način osiguranja kvalitete u oblasti visokog obrazovanja, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt).

Članak 2
(Značenje izraza)

Pojedini izrazi rabljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- „akademsko osoblje“ čine osobe koje sudjeluju u nastavnom procesu ili su angažirane u znanstveno-nastavnom, umjetničkom ili umjetničko-nastavnom radu na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi i koje su odabrane u akademska zvanja

- b) „akreditacija“ je postupak provjere ispunjenosti kriterija i minimalnih standarda za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i izvođenja studijskih programa, utvrđenih aktima Agencije za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija) s ciljem osiguranja kvalitete u oblasti visokog obrazovanja
- c) „akademija“ je organizacijska jedinica sveučilišta koja obavlja nastavnu, umjetničku i istraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih umjetničkih disciplina i koja osigurava njihov razvitak
- d) „ciklusi studija“ predstavljaju razine, odnosno gradirane cjeline bolonjskog visokoobrazovnog procesa identificirane kao prvi ciklus – dodiplomski (baccalaureate), drugi ciklus – magistarski studij i treći ciklus – doktorski studij
- e) „diploma“ koju izdaje visokoškolska akreditirana i licencirana ustanova predstavlja javnu ispravu kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija zasnovanog na temeljnom modelu utvrđenom za jedinstveni europski prostor visokog obrazovanja
- f) „dodatak diplomi“ (diploma supplement) je javna isprava koja se izdaje i prilaže uz diplomu akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u razinu, prirodu, sadržaj, sustav i pravila studiranja i postignute rezultate tijekom studija osobe kojoj je diploma izdana
- g) „ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM)“ je europski sustav prijenosa studijskih bodova – kredita, koji se koriste za definiranje obujma i zahtjevnosti svakog predmeta, a određuju se na bazi optimalnog radnog opterećenja studenta potrebnog za savladavanje svakog predmeta ponaosob
- h) „europski prostor visokog obrazovanja“ je proklamirani cilj potpisnica Deklaracije europskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje, koji vodi stvaranju jedinstvenog europskog prostora visokog obrazovanja, koji omogućuje povećanu mobilnost studenata i akademskog osoblja, jača međunarodnu konkurentnost europskog visokog obrazovanja te vodi prema uspostavljanju zajedničkog okvira i sustava uzajamno razumljivih i usporedivih diploma
- i) „evaluacija (ocjena) kvalitete akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove“ predstavlja postupak formalnog ocjenjivanja i utvrđivanja dostignutog stupnja kvalitete procesa i procedura koji se odvijaju na akreditiranoj i licenciranoj visokoškolskoj ustanovi
- j) „fakultet“ je organizacijska jedinica sveučilišta koja obavlja nastavnu znanstveno-nastavnu djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih odnosno međusobno povezanih znanstvenih disciplina i osigurava njihov razvitak
- k) „institut“ je organizacijska jedinica sveučilišta koja obavlja znanstvenoistraživačku djelatnost sukladno zakonu i statutu sveučilišta
- l) „katedra“ je osnovna nastavna, odnosno znanstveno-nastavna ili umjetničko-nastavna jedinica odsjeka koja pokriva jednu granu ili dio unutar znanstvenog polja koje se izučava na odsjeku
- m) „licenciranje“ je postupak provjere ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja utvrđenih standardima i normativima i drugim podzakonskim aktima
- n) „nastavni plan i nastavni program (curriculum)“ je dokument kojim se uspostavlja profil kompetentnosti akademskog osoblja, sadržaj i struktura programa i postupak provjere znanja
- o) „odsjek“ je podorganizacijska jedinica fakulteta, akademije, visoke škole koja se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i znanosti ili umjetnosti u jednom ili više srodnih znanstvenih ili umjetničkih polja ili područja koja može imati više katedri
- p) „objavljena knjiga“ je tematski cjelovit i kompaktan recenziran znanstveni, stručni ili umjetnički sadržaj koji tematizira određenu oblast, a koja nikada prije nije bila publicirana i za koju je minimalno jedan od recenzenata knjige međunarodno referentan nastavnik ili istraživač
- q) „student“ je osoba upisana na akreditiranu i licenciranu visokoškolsku ustanovu, koja studij pohađa redovito, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova dva modela studiranja na način utvrđen statutom visokoškolske ustanove
- r) „studij“ je proces u kojem student pohađa utvrđeni nastavni, znanstveno-nastavni ili umjetničko-nastavni program koji organizira i provodi akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova ili odjeli visokoškolske ustanove sa sjedištem izvan Distrikta, a

nakon čijeg uspješnog završetka student stječe pravo na akademsku titulu, odnosno određeno zvanje

- s) „studijski program“ je skup obveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, s okvirnim sadržajem, čijim se savlađivanjem osiguravaju potrebna znanja i vještine za stjecanje diplome odgovarajuće razine i vrste studija
- t) „sveučilište“ je akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, znanstveno-nastavnim, umjetničkim, umjetničko-nastavnim i znanstveno-istraživačkim radom te drugim vidovima stručno-konzultantskih i ekspertnih usluga sukladno zakonu, a koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih nastavnih programa iz najmanje tri znanstvene oblasti – prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti, društvene znanosti i humanističke znanosti
- u) „visoka škola“ je visokoškolska ustanova koja je akreditirana za davanje diploma i stupnja prvog ciklusa, s ciljevima koji uključuju pripremu i poduku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvitak Bosne i Hercegovine i promociju demokratskog građanskog društva te postizanja visokih standarda nastave i učenja, kao i visokoškolska ustanova koja realizira najmanje jedan studijski program iz jedne znanstvene oblasti i ispunjava druge uvjete sukladno zakonu
- v) „visokoškolska ustanova“ je ustanova koja se bavi djelatnošću visokog obrazovanja sukladno zakonu
- w) „visoko obrazovanje“ predstavlja obrazovanje koje se realizira na visokoškolskoj ustanovi nakon završetka četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a koje vodi do nastavnim programom predviđene akademske titule, odnosno stručnog ili znanstvenog zvanja, sukladno zakonu i drugim propisima
- x) „znanstvena publikacija“ je znanstveni časopis ili zbornik znanstvenih radova koji je indeksiran u referentnim znanstvenim bazama podataka (Web of Science Core Collection, Current Contents Connect i SCOPUS), u kojem se, uz primjenu znanstvene metodologije, obrađuje tema određenog znanstvenog područja.

Članak 3 (Djelatnost visokog obrazovanja)

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa za Distrikt i Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: BiH) i dio je europskog prostora visokog obrazovanja.

Članak 4 (Ciljevi visokog obrazovanja)

Osnovni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti, posredstvom nastave i znanstvenoistraživačkog rada i time doprinositi razvoju sposobnosti pojedinaca i društva
- b) građanima pružati mogućnosti da, pod jednakim uvjetima, steknu visoko obrazovanje i uživaju korist visokog obrazovanja tijekom cijelog života
- c) razvitak znanosti i poboljšanje umjetničkog stvaralaštva i
- d) uspostavljati i razvijati suradnju, uključivanjem u jedinstven prostor visokog obrazovanja.

Članak 5 (Načela visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja zasniva se na načelima:

- a) akademske slobode, akademske samouprave i autonomije visokoškolske ustanove
- b) jedinstva nastave i znanstvenoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada
- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici
- d) uvažavanja europskih, humanističkih i demokratskih vrijednosti
- e) usklađivanja s europskim sustavom visokog obrazovanja i promicanja mobilnosti akademskog osoblja i studenata

- f) poštovanja ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije
- g) sudjelovanja studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u svezi s pitanjima koja su od značaja za kvalitetu nastave
- h) ravnopravnosti visokoobrazovnih ustanova bez obzira na oblik vlasništva, odnosno na to tko je osnivač
- i) osiguravanja kvalitete i učinkovitosti studiranja
- j) koncepta cjeloživotne naobrazbe
- k) afirmacije konkurencije visokoškolskih ustanova radi povećanja kvalitete i djelotvornosti visokog obrazovanja.

Članak 6 **(Razvitak visokog obrazovanja)**

- (1) Razvitak djelatnosti visokog obrazovanja na području Distrikta utvrđuje se programom razvitka visokog obrazovanja i znanosti, koji donosi Skupština Distrikta (u daljnjem tekstu: Skupština) na prijedlog Vlade Distrikta (u daljnjem tekstu: Vlada).
- (2) Programom razvitka visokog obrazovanja i znanosti utvrđuju se strateški interesi i potrebe Distrikta u oblasti visokog obrazovanja, mjere za osiguranje razvitka i poboljšanje kvalitete visokog obrazovanja, financiranje, kao i druga pitanja značajna za razvitak visokoškolske djelatnosti na području Distrikta.

Članak 7 **(Akademska autonomija i akademske slobode)**

- (1) Visokoškolska ustanova obavlja djelatnost na načelima akademske autonomije i akademskih sloboda, a sukladno Ustavu BiH, Statutu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i zakonu.
- (2) Akademska autonomija visokoškolske ustanove ogleda se osobito u:
 - a) slobodi nastavnog, znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada i stvaralaštva
 - b) uređivanju njezine strukture i aktivnosti vlastitim pravilima sukladno ovom Zakonu, drugim važećim zakonima i njezinom statutu
 - c) samostalnom uređenju rada visokoškolske ustanove
 - d) samostalnom uređivanju, razvijanju i primjenjivanju nastavnih planova i programa i istraživačkih projekata
 - e) odabiru akademskog i drugog osoblja čiji je angažman povezan s visokim obrazovanjem
 - f) odabiru njezinih upravnih i rukovodnih tijela i određivanju njihovog mandata
 - g) odlučivanju o kriterijima za utvrđivanje redoslijeda prijama kandidata za upis u prvu godinu za sva tri ciklusa studija na visokoškolskoj ustanovi
 - h) samostalnom odabiru predmeta koji će se predavati, sukladno nastavnom planu, nastavnim programima i standardima
 - i) uspostavljanju i ostvarivanju nastavne i istraživačke suradnje i djelatnosti s drugim visokoškolskim ustanovama i institucijama u zemlji i svijetu, u okviru registrirane djelatnosti
 - j) dodjeljivanju znanstveno-nastavnih i suradničkih zvanja
 - k) zapošljavanju osoblja.
- (3) Akademska sloboda u visokoškolskoj ustanovi je sloboda akademskog osoblja i studenata da obavljaju svoju akademsku aktivnost sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, Statutu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i zakonu, bez opasnosti od sankcija, ne ugrožavajući ljudska prava i slobode dugih subjekata akademske, odnosno društvene zajednice u cjelini.
- (4) Akademske slobode su:
 - a) sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih licencijskih, bez miješanja javnih tijela vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja znanstvenih rezultata i umjetničkih dostignuća
 - b) sloboda međusobne suradnje i udruživanja, sukladno važećim propisima.
- (5) Akademska autonomija i akademske slobode uključuju i odgovornost akademskog osoblja i visokoškolske ustanove prema Distriktu i široj društvenoj zajednici.

Članak 8 **(Nepovrjedivost prostora)**

- (1) Objekti visokoškolskih ustanova su nepovrjedivi.
- (2) Bez odobrenja rektora sveučilišta, ravnatelja visoke škole, rukovoditelja organizacijske jedinice, osobe koju su oni ovlastili ili drugih ovlaštenih osoba, pripadnici policije i drugih tijela za gonjenje i sprječavanje kaznenih djela nemaju pravo ulaska u objekte visokoškolske ustanove.
- (3) Iznimno, da bi se spriječilo kazneno djelo, zaustavilo izvršenje kaznenog djela ili spriječilo nastupanje štetnih posljedica od prirodnih nepogoda ili drugih nesreća, tijela iz stavka 2 ovoga članka i druge nadležne institucije mogu poduzeti nužne mjere unutar objekta visokoškolske ustanove, s tim da se o poduzetim radnjama odmah obavijesti rukovodstvo visokoškolske ustanove.

Članak 9 **(Jezik studija)**

- (1) Nastava na visokoškolskoj ustanovi izvodi se na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku, na latiničnom i ćirilichnom pismu.
- (2) Visokoškolska ustanova može organizirati i izvoditi studije, odnosno pojedine dijelove studija, kao izradu i obranu diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije na stranom jeziku sukladno svojem općem aktu.

Članak 10 **(Pravo na visoko obrazovanje)**

- (1) Pravo na visoko obrazovanje imaju sve osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i osobe koje su završile srednju školu u inozemstvu.
- (2) Visokoškolska ustanova osigurava pristup studiju stranim državljanima i osobama bez državljanstva sukladno načelima u europskom prostoru visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uvjetima, kao i državljanima BiH, afirmirajući mobilnost akademskog osoblja i studenata.
- (3) Osobe koje su završile srednju školu u inozemstvu, dokaz o završenoj školi, svjedodžbu ili diplomu, podnose visokoškolskoj ustanovi, a koja je prethodno nostrificirana sukladno zakonu.
- (4) Svjedodžba ili diploma koja pokazuje razinu naobrazbe koja se suštinski ne razlikuje od naobrazbe u BiH, daje nositelju pravo da se prijavi na visokoškolsku ustanovu ili polaže prijamni ispit na visokoškolskoj ustanovi.

Članak 11 **(Ravnopravnost)**

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja usmjerena je prema punom razvoju ljudske osobnosti, poštovanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, akademskih, zakonskih i ustavnih načela i sloboda.
- (2) Pristup visokom obrazovanju neće biti ograničen izravno ili neizravno, po osnovi spola, rase, seksualne orijentiranosti, tjelesnog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog podrijetla, veze s nekom nacionalnom zajednicom, imovine, rođenja, starosne dobi ili nekog drugog statusa.
- (3) U smislu stavka 2 ovoga članka, visokoškolska ustanova obvezna je u postupku odabira i imenovanja akademskog osoblja osigurati da struktura zaposlenih odražava sastav stanovništva.
- (4) Na visokoškolskoj ustanovi zabranjeno je političko organiziranje i djelovanje.

DRUGI DIO – NADLEŽNOST TIJELA DISTRIKTA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Članak 12 **(Nadležnost Skupštine)**

U oblasti visokog obrazovanja Skupština je nadležna da:

- a) na prijedlog Vlade donosi program razvitka visokog obrazovanja i znanosti
- b) donosi akt o osnutku, statusnim promjenama, transformaciji, reorganiziranju i ukidanju visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt
- c) na prijedlog Vlade usvaja elaborat o opravdanosti osnutka visokoškolske ustanove
- d) donosi akt o proglašenju privatne visokoškolske ustanove od posebnog interesa za Distrikt i daje suglasnost na ugovor između Distrikta i visokoškolske ustanove od posebnog interesa za Distrikt
- e) na prijedlog Vlade donosi odluku o davanju suglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove sa sjedištem u Distriktu
- f) na prijedlog Vlade donosi odluku o opravdanosti organiziranja studija visokoškolske ustanove sa sjedištem izvan Distrikta na području Distrikta
- g) osigura dio sredstava za realiziranje nastavne, znanstveno-nastavne, umjetničke, umjetničko-nastavne i znanstvenoistraživačke djelatnosti visokoškolskih ustanova u Distriktu
- h) na prijedlog Vlade, odlučuje o drugim pitanjima u oblasti visokog obrazovanja.

Članak 13 **(Nadležnost Vlade)**

U oblasti visokog obrazovanja Vlada je nadležna da:

- a) predlaže Skupštini donošenje programa razvitka visokog obrazovanja i znanosti
- b) predlaže akt o osnutku visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, statusnim promjenama, transformiranju, reorganiziranju i ukidanju visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt
- c) razmatra elaborat o opravdanosti osnutka visokoškolskih ustanova i dostavlja Skupštini na usvajanje
- d) predlaže akt o proglašenju privatne visokoškolske ustanove od posebnog interesa za Distrikt i potpisuje ugovor između Distrikta i visokoškolske ustanove od posebnog interesa za Distrikt
- e) na prijedlog Odjela za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Odjel) donosi standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Distrikta (u daljnjem tekstu: standardi i normativi)
- f) imenuje i razrješuje članove upravnog odbora visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, koji su predstavnici osnivača
- g) donosi kriterije za financiranje djelatnosti visokog obrazovanja, na prijedlog Odjela, sukladno ovom Zakonu
- h) donosi podzakonske i provedbene akte za koje je ovlaštena zakonom, a koji se odnose na oblast visokog obrazovanja
- i) donosi odluku o broju i strukturi studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskoj ustanovi kojoj je osnivač ili suosnivač Distrikt
- j) odlučuje o osnutku stručnog i savjetodavnog tijela koje obavlja poslove iz domena uspostave i osiguranja kvalitete sustava visokog obrazovanja u Distriktu
- k) vrši druge poslove propisane zakonom.

Članak 14 **(Nadležnost Odjela)**

U oblasti visokog obrazovanja Odjel je nadležan da:

- a) pripremi nacrt programa razvitka visokog obrazovanja i znanosti
- b) prati tijek i razvitak djelatnosti visokog obrazovanja i predlaže mjere za njegovo poboljšanje
- c) predlaže standarde i normative
- d) u suradnji s Agencijom za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija) provodi postupak akreditiranja i licenciranja visokoškolskih ustanova sa sjedištem u Distriktu
- e) donosi rješenje o akreditiranju visokoškolske ustanove

- f) izdaje licenciju visokoškolskoj ustanovi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja
- g) vrši provjeru ispunjavanja uvjeta za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove
- h) donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za osnutak i početak rada visokoškolske ustanove
- i) donosi rješenje kojim se nalaže otklanjanje nedostataka u radu visokoškolske ustanove
- j) donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti visokoškolske ustanove u slučaju neotklanjanja utvrđenih nedostataka u radu u ostavljenom roku
- k) donosi rješenje kojim se odobrava izvođenje studijskog programa ukoliko je ocjena Povjerenstva pozitivna, odnosno rješenje kojim se zahtjev odbija ukoliko je ocjena negativna
- l) provodi preporuke Središta za informiranje i priznavanje dokumenata iz članka 45 alineje 7 Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon)
- m) imenuje člana povjerenstva iz članka 49 alineje 2 Okvirnoga zakona
- n) predlaže Agenciji stručnjake s utvrđene liste stručnjaka sukladno članku 49 alineji 4 Okvirnoga zakona
- o) prati rezultate postupka stjecanja izvanjske ocjene kvalitete
- p) -provodi preporuke Agencije
- q) donosi propis o sadržaju, postupku upisa i načinu vođenja registra visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu: registar)
- r) vodi registre
- s) vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove u oblasti visokog obrazovanja sukladno zakonu
- t) razmatra inicijalni prijedlog visokoškolskih ustanova i predlaže Vladi broj i strukturu studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija na visokoškolskoj ustanovi koju osniva Distrikt
- u) potiče mobilnost studenata i akademskog osoblja u okviru europskog prostora visokog obrazovanja i na široj međunarodnoj razini
- v) propisuje sadržaj javnih isprava koje izdaje akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova sukladno zakonu
- w) predlaže kriterije za financiranje djelatnosti visokog obrazovanja
- x) vrši i druge poslove propisane zakonom.

14a

(Nadležnosti Pododjela za visoko obrazovanje i znanost)

(1) Pododjel za visoko obrazovanje i znanost nadležan je za predlaganje akata i obavljanje stručnih i operativnih poslova propisanih člankom 14 ovoga Zakona.

(2) Sastav i organizacija Pododjela za visoko obrazovanje i znanost, kao organizacijske jedinice u okviru Odjela, određuju se organizacijskim planom.

TREĆI DIO – VRSTE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Članak 15

(Vrste visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova može se osnovati kao sveučilište ili kao visoka škola.
- (2) Visokoškolska ustanova može se osnovati kao ustanova koju osniva Distrikt ili kao privatna ustanova.
- (3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravne osobe.

Članak 16

(Djelatnost sveučilišta)

- (1) Sveučilište realizira sva tri ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri znanstvene oblasti – prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti, društvene znanosti i humanističke znanosti.
- (2) Iznimno od stavka 1 ovoga članka, sveučilište na polju umjetnosti se može osnovati ako ima sve tri razine studija iz najmanje tri oblasti umjetnosti.
- (3) Sveučilište se može baviti pružanjem i stručno-konzultantskih, ekspertnih i drugih usluga sukladno zakonu.

Članak 17 **(Organizacija sveučilišta)**

- (1) Sveučilište svoju djelatnost ostvaruje preko svojih tijela i organizacijskih jedinica definiranih zakonom i statutom sveučilišta.
- (2) Sveučilište ima svojstvo pravne osobe.
- (3) Organizacijske jedinice sveučilišta nemaju svojstvo pravne osobe.
- (4) Statutom sveučilišta uređuju se pitanja prijenosa ovlasti sa sveučilišta na organizacijske jedinice u svim segmentima rada i odlučivanja, uključujući i zastupanje u pravnom prometu.
- (5) U okviru sveučilišta mogu se vršiti statusne promjene sukladno zakonu.

Članak 18 **(Djelatnost visoke škole)**

- (1) Visoka škola realizira prvi ciklus studija.
- (2) Visoka škola realizira najmanje jedan studijski program iz jedne znanstvene ili umjetničke oblasti.
- (3) Visoka škola ima svojstvo pravne osobe.
- (4) U okviru visoke škole mogu se vršiti statusne promjene sukladno zakonu.

Članak 19 **(Prava i obveze visokoškolske ustanove)**

Visokoškolska ustanova, sukladno zakonu, statutu, drugim propisima i općim aktima, ima pravo i obvezu:

- a) realizirati i unapređivati nastavni, znanstveno-nastavni, umjetnički, umjetničko-nastavni i znanstvenoistraživački rad sukladno strateškim interesima BiH i Distrikta, i sukladno vrijednostima i mjerilima kvalitete europskog sustava visokog obrazovanja
- b) utvrđivati plan razvitka
- c) utvrđivati opće, stručne i izborne predmete
- d) realizirati studijske programe za koje je licencirana i akreditirana
- e) birati i opozivati članove svojih tijela
- f) promovirati tuzemnu i međunarodnu suradnju s visokoškolskim ustanovama u organiziranju nastavnog, znanstveno-nastavnog, umjetničkog, umjetničko-nastavnog, znanstvenoistraživačkog i stručnog rada te poticati međunarodnu mobilnost studenata i akademskog osoblja
- g) kontinuirano razvijati sustav kontrole i osiguranja kvalitete kako bi se osigurao visok stupanj kvalitete i postigli ciljevi djelatnosti visokog obrazovanja
- h) u svrhu realiziranja nastavnog, znanstveno-nastavnog, umjetničkog, umjetničko-nastavnog i znanstvenoistraživačkog rada, osnivati institute, središta, zavode, katedre, laboratorije, galerije, scene i druge organizacijske oblike, uz prethodno pribavljenu suglasnost osnivača
- i) planirati, utvrđivati, donositi, razvijati i primjenjivati nastavne planove, nastavne programe i istraživačke projekte
- j) predlagati kriterije za utvrđivanje redoslijeda prijama kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu i vršiti prijam i upis studenata i određivati metode provjere znanja
- k) vršiti odabir akademskog osoblja i drugih zaposlenika
- l) organizirati i izvoditi odgovarajuće forme znanstvenog, stručnog i umjetničkog usavršavanja akademskog osoblja
- m) organizirati i realizirati nakladničku djelatnost, ponaosob izdavanje udžbenika i druge znanstvene i stručne literature
- n) voditi brigu o materijalnim pitanjima akademskog osoblja i drugih zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi
- o) osiguravati ostvarivanje svih studentskih prava utvrđenih ovim Zakonom i statutom

- p) djelotvorno, ekonomično, transparentno i odgovorno upravljati imovinom i financijskim sredstvima koja su joj na raspolaganju
- q) izražavati otvorenost prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici, promovirati poštovanje i afirmiranje ljudskih prava te razvijati osjećaj društvene odgovornosti studenata, akademskog osoblja i drugih zaposlenika
- r) vršiti i druge poslove sukladno zakonu, statutu i drugim aktima.

Članak 20 **(Naziv visokoškolske ustanove)**

- (1) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač sukladno zakonu.
- (2) Visokoškolska ustanova ima pečat, znak i suhi žig, čiji se izgled, sadržaj i način uporabe utvrđuje statutom.
- (3) Na odredbe statuta koje se odnose na pitanja iz stavaka 1 i 2 ovoga članka Vlada daje posebnu suglasnost.

Članak 21 **(Osnutak i obavljanje djelatnosti)**

- (1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati tuzemna ili inozemna pravna ili fizička osoba.
- (2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, u kom slučaju se međusobni odnosi utvrđuju ugovorom.
- (3) Visokoškolsku ustanovu može osnovati Distrikt na prijedlog Vlade, samostalno ili zajedno s drugim fizičkim ili pravnim osobama.
- (4) Na prijedlog Vlade, Skupština može proglasiti privatnu visokoškolsku ustanovu od posebnog interesa za Distrikt, u kom slučaju se međusobna prava i obveze između Distrikta i visokoškolske ustanove od posebnog interesa za Distrikt utvrđuju ugovorom koji potvrđuje Skupština.
- (5) Visokoškolske ustanove osnivaju se i obavljaju djelatnost sukladno zakonu, programu razvitka visokog obrazovanja i znanosti i standardima i normativima.
- (6) Visokoškolska ustanova može organizirati smještaj i prehranu studenata sukladno zakonu i osnivačkom aktu.

Članak 22 **(Javnost rada)**

- (1) Rad visokoškolske ustanove je javan.
- (2) Visokoškolske ustanove uživaju slobodu u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu unutar svojih licencijskih, bez miješanja javnih tijela vlasti.

Članak 23 **(Imovina visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova stječe imovinu, upravlja njome i koristi je sukladno zakonu.
- (2) Imovina visokoškolske ustanove osigurana od osnivača za osnutak i rad visokoškolske ustanove imovina je osnivača, ako aktom o osnutku ustanove nije drugačije određeno.
- (3) Imovina visokoškolske ustanove stečena darom i oporučno vlasništvo je visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.
- (4) Sredstva za rad visokoškolske ustanove mogu se koristiti samo za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (5) Nepokretna imovina visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt ne može se otuđivati, prenositi, ustanovljavati terete ili na drugi način s njom raspolagati, bez prethodno pribavljene suglasnosti Skupštine.
- (6) Visokoškolska ustanova samostalno upravlja fundacijama, odnosno fondovima i zakladama koji su joj povjereni, sukladno zakonu.
- (7) Imovina visokoškolske ustanove ne može biti iskorištena u svrhu promjene statusa visokoškolske ustanove ili uzurpacije prava osnivača od drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove.

ČETVRTI DIO – POSTUPAK OSNUTKA, STATUSNE IZMJENE, TRANSFORMACIJA, REORGANIZACIJA I UKIDANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Članak 24 (Podnošenje zahtjeva za osnutak)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove Odjelu podnosi zahtjev za osnutak visokoškolske ustanove.
- (2) Uz zahtjev iz stavka 1 ovog članka osnivač je obavezan dostaviti prijedlog elaborata o opravdanosti osnutka visokoškolske ustanove (u daljnjem tekstu: elaborat).
- (3) Odjel obavješćuje osnivača visokoškolske ustanove o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Članak 25 (Elaborat o osnutku visokoškolske ustanove)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada za ustanovu koju osniva Distrikt, usvaja elaborat.
- (2) Elaborat obvezno sadrži podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, duljinu trajanja studija, predviđene organizacijske jedinice koje bi bile u sastavu visokoškolske ustanove, nastavni plan i program, pravila studiranja, akademske titule, znanstvena i stručna zvanja koja se stječu po završetku studija, opće i posebne uvjete utvrđene standardima i normativima, financijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, godišnju cijenu koštanja studija i način osiguranja financijskih sredstava za rad visokoškolske ustanove.

Članak 26 (Donošenje odluke o opravdanosti osnutka visokoškolske ustanove)

- (1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz članka 24 ovoga Zakona, Odjel donosi poseban akt kojim formira povjerenstvo stručnjaka radi razmatranja zahtjeva i davanja stručnog mišljenja o opravdanosti osnutka visokoškolske ustanove.
- (2) Povjerenstvo stručnjaka iz stavka 1 ovoga članka, koje ima najmanje pet članova, formira Odjel iz reda istaknutih znanstvenih radnika i stručnjaka za odgovarajuće znanstveno-nastavne, odnosno umjetničko-nastavne oblasti, predstavnika osnivača visokoškolske ustanove u osnutku i predstavnika Odjela.
- (3) Na temelju stručnog mišljenja povjerenstva stručnjaka, Vlada utvrđuje prijedlog odluke i dostavlja ga Skupštini na razmatranje i usvajanje.
- (4) Odluka Skupštine o opravdanosti osnutka visokoškolske ustanove je konačna, a Odjel je dužan dostaviti ju osnivaču.
- (5) Protiv odluka Skupštine iz stavka 4 ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, u roku od 30 dana od dana prijama odluke.

Članak 27 (Imenovanje i rad povjerenstva matičara)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada za ustanovu koju osniva Distrikt, nakon dobivanja pozitivne odluke iz članka 26 stavka 4 imenuje povjerenstvo matičara i utvrđuje rok za podnošenje izvješća.
- (2) Povjerenstvo matičara obavlja sljedeće poslove:
 - a) donosi nastavni plan i nastavne programe
 - b) donosi opći akt o pravilima studiranja

- c) objavljuje natječaj i vrši odabir akademskog osoblja za sve uže nastavne, znanstvene, odnosno umjetničke oblasti ili nastavne predmete i za predviđene studijske godine sukladno standardima i normativima i jedinstvenim kriterijima za odabir u akademska zvanja
 - d) utvrđuje prijedlog statuta
 - e) objavljuje natječaj i vrši odabir članova upravnog odbora
 - f) predlaže broj studenata za upis u prvu studijsku godinu
 - g) prati proces ispunjavanja ostalih uvjeta potrebnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva
 - h) dostavlja osnivaču izvješće o ispunjenosti uvjeta nužnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva, s obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje osnivačkog akta, rokom za provjeru uvjeta za početak rada i daljnji rad i s nadnevkom početka rada visokoškolske ustanove koja je u osnivanju.
- (3) Sastav i rad povjerenstva matičara uređuju se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 28

(Akt o osnutku visokoškolske ustanove)

- (1) Kada osnivač pozitivno ocijeni izvješće povjerenstva matičara, donosi akt o osnutku visokoškolske ustanove.
- (2) Aktom o osnutku visokoškolske ustanove utvrđuju se:
- a) naziv osnivača
 - b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove
 - c) djelatnost visokoškolske ustanove
 - d) iznos i sredstva za osnutak i početak rada i način njihovog osiguravanja
 - e) izvori i način osiguravanja sredstava za rad visokoškolske ustanove
 - f) međusobna prava i obveze između osnivača i visokoškolske ustanove
 - g) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima
 - h) prava, obveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu
 - i) osoba koja do imenovanja tijela upravljanja predstavlja i zastupa visokoškolsku ustanovu i njezine ovlasti i odgovornosti
 - j) rok za donošenje statuta visokoškolske ustanove, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja visokoškolske ustanove
 - k) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.

Članak 29

(Rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnutak i početak rada)

- (1) Voditelj Odjela imenuje povjerenstvo koje ispituje uvjete za osnutak i početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.
- (2) Članovi povjerenstva iz stavka 1 ovoga članka imenuju se s liste stručnjaka utvrđene sukladno članku 49 Okvirnog zakona.
- (3) Na temelju pozitivne ocjene povjerenstva iz stavka 1 ovoga članka, Odjel donosi rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnutak i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.
- (4) Rješenje iz stavka 3 ovoga članka je upravni akt protiv koga nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Visokoškolska ustanova se smatra osnovanom upisom u registar pravnih osoba kod nadležnog suda (u daljnjem tekstu: sudski registar), čime stječe status pravne osobe.
- (6) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3 ovoga članka i akta o osnutku, na zahtjev visokoškolske ustanove, Odjel izdaje licenciju sukladno članku 36 ovoga Zakona.
- (7) Nakon dobivanja licencije iz stavka 6 ovoga članka Odjel vrši upis visokoškolske ustanove u Registar visokoškolskih ustanova.
- (8) Postupak rada povjerenstva iz stavka 1 ovoga članka propisuje se pravilnikom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 30
(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Distrikta)

- (1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Distrikta može organizirati studij na području Distrikta, uz prethodnu suglasnost osnivača i odluku Skupštine, kojom se utvrđuje postoji li opravdanost za organiziranjem takvog studija.
- (2) Odluka Skupštine iz stavka 1 ovoga članka provodi se po postupku definiranom člancima 24, 25 i 26 ovoga Zakona.
- (3) Licenciranje visokoškolske ustanova iz stavka 1 provodi se sukladno članku 29 ovoga Zakona.
- (4) Vlada daje prethodnu suglasnost na odluku o upisu studenata u prvu godinu dodiplomskog studija visokoškolskoj ustanovi iz stavka 1 ovoga članka.
- (5) Nadležna inspekcija zabranjuje rad po službenoj dužnosti visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Distrikta suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 31
(Organiziranje zajedničkih, interdisciplinarnih, multidisciplinarnih i specijalističkih studija)

- (1) Sveučilište može organizirati studij za sva tri ciklusa studija u suradnji s tuzemnom ili inozemnom visokoškolskom ustanovom.
- (2) Visoka škola može organizirati studij prvog ciklusa studija u suradnji s tuzemnom ili inozemnom visokoškolskom ustanovom.
- (3) U organiziranju studija iz stavaka 1 i 2 ovoga članka, visokoškolska ustanova može realizirati program za stjecanje dvojnih ili zajedničkih diploma.

Članak 32
(Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove)

- (1) Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove vrše se sukladno zakonu.
- (2) Visokoškolska ustanova može, sukladno zakonu, proširiti djelatnost, promijeniti naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene.
- (3) Osnutak novog fakulteta, akademije, instituta, studija, studijskog programa i odsjeka kao organizacijske jedinice na visokoškolskoj ustanovi koja je upisana u registre, obavlja se na način i po postupku propisanom za osnutak visokoškolskih ustanova.
- (4) Statusne promjene se obavljaju na način i po postupku predviđenom za osnutak visokoškolske ustanove, a na temelju zahtjeva i elaborata na koji je osnivač visokoškolske ustanove dao suglasnost.
- (5) Elaborat iz stavka 4 ovoga članka, koji sadrži elemente propisane u članku 25 ovoga Zakona, visokoškolska ustanova podnosi osnivaču.
- (6) Visokoškolska ustanova prestaje s radom:
 - a) ako prestanu postojati uvjeti za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove
 - b) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uvjete propisane zakonom, a u roku nije otklonila te nedostatke
 - c) ako se pravomoćnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar
 - d) ako se prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao temeljnom djelatnošću
 - e) ako nastupe statusne izmjene
 - f) ako više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti visokoškolske ustanove
 - g) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnutku visokoškolske ustanove.
- (7) Odluku o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi osnivač o čemu je obavezan obavijestiti Odjel u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.
- (8) Visokoškolska ustanova koja prestaje s radom obvezna je osigurati financijska sredstva za završetak studija kod druge odgovarajuće akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove za sve svoje studente upisane prije donošenja odluke o prestanku rada.
- (9) U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove odgovornost osnivača je da osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije sukladno zakonu.

Članak 33

(Provjera ispunjavanja uvjeta rada visokoškolske ustanove upisane u Registar)

- (1) Odjel sukladno zakonu, a najmanje jedanput u pet godina vrši provjeru ispunjavanja uvjeta za rad visokoškolske ustanove upisane u Registar.
- (2) Ako se utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno organizacijska jedinica visokoškolske ustanove, ne ispunjava uvjete propisane zakonom i podzakonskim aktima, odlukama i preporukama Agencije, Odjel određuje primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.
- (3) Visokoškolska ustanova ne može vršiti prijam i upis studenata niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka dok:
 - a) traje rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka iz stavka 2 ovoga članka
 - b) ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđeni nedostaci otklonjeni.
- (4) Ukoliko visokoškolska ustanova u roku iz stavka 2 ovoga članka ne ukloni utvrđene nedostatke, Odjel donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.
- (5) Rješenje iz stavka 4 ovoga članka je upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Pravomoćno rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti Odjel dostavlja osnivaču, nadležnom sudu koji vodi sudski registar i Agenciji radi brisanja visokoškolske ustanove iz registra.

PETI DIO – AKREDITACIJA, LICENCIRANJE I OSIGURANJE KVALITETE

Članak 34

(Akreditacija)

- (1) Visokoškolske ustanove se akreditiraju po osnovi institucionalne i programske akreditacije.
- (2) Institucionalna akreditacija visokoškolskih ustanova formalna je potvrda o ispunjenosti kriterija i minimalnih standarda za akreditaciju visokoškolskih ustanova koje utvrđuje Agencija.
- (3) Programska akreditacija je formalna potvrda ispunjenosti kriterija i minimalnih standarda za akreditaciju studijskih programa koje utvrđuje Agencija.
- (4) Rješenje o institucionalnoj i programskoj akreditaciji donosi voditelj Odjela, nakon provedene neovisne izvanjske ocjene kvalitete i preporuke Agencije.

Članak 34a

(Faze akreditacije)

- (1) Akreditacija se provodi u tri faze:
 - a) samovrjednovanjem od visokoškolske ustanove
 - b) izvanjskom provjerom, koju provodi povjerenstvo stručnjaka
 - c) donošenjem odluke o akreditaciji.
- (2) Postupak akreditacije provodi se za visokoškolske ustanove i studijske programe.

Članak 34b

(Povjerenstvo stručnjaka i pravilnik)

- (1) Licencirana visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za akreditaciju Odjelu nakon provedenog postupka samovrjednovanja i osiguranja kvalitete sukladno članku 39 ovoga Zakona. Nakon prijama zahtjeva i provjere njegove urednosti, Odjel predlaže Agenciji stručnjake za akreditaciju s utvrđene liste stručnjaka.

(2) Neovisno povjerenstvo stručnjaka, koje imenuje Agencija, provjerava ispunjenost kriterija o institucionalnoj i programskoj akreditaciji visokoškolske ustanove iz članka 34 ovoga Zakona, sukladno pravilniku koji donosi voditelj Odjela.

Članak 35

(Zahtjev za izdavanje, postupak, provedba i dodjela akreditacije)

- (1) Zahtjev za dodjelu akreditacije podnosi se Odjelu.
- (2) Po zahtjevu iz stavka 1 ovoga članka, a na temelju mišljenja povjerenstva tuzemnih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvalitete i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa, i preporuke Agencije, voditelj Odjela donosi rješenje kojim se:
 - a) akreditira visokoškolska ustanova ili studijski program, na razdoblje od pet godina, samo u slučaju kada su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni
 - b) dodjeljuje uvjetna akreditacija (odnosno pismo očekivanja), na razdoblje od jedne do najdulje dvije godine, u slučaju kada je više od polovice kriterija ocijenjeno kao u potpunosti ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelomično ispunjeni
 - c) odbija akreditacija, ako je najmanje jedan kriterij ocijenjen kao neispunjen ili kada je više od polovice kriterija ocijenjeno kao djelomično ispunjeno.
- (3) Rješenje iz stavka 2 ovoga članka je upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (4) Visokoškolska ustanova kojoj je dodijeljena uvjetna akreditacija (odnosno pismo očekivanja) obvezna je, najkasnije do isteka roka iz stavka 2 točke b) ovoga članka, Odjelu dostaviti izvješće s potrebnim dokazima da su utvrđeni nedostaci otklonjeni sukladno zakonu.
- (5) Akreditacija se izdaje najdulje na pet godina, nakon čega se provodi ponovna akreditacija.
- (6) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim je odbijena dodjela akreditacije.
- (7) Rješenje o akreditaciji mora biti objavljeno na web-stranici Vlade i upisano u Registar.
- (8) Zahtjev za izdavanje akreditacije, način i postupak provedbe i dodjele akreditacije bliže se uređuju pravilnikom iz članka 34b ovoga Zakona.

Članak 36

(Licencija)

- (1) Licencija je dozvola za rad kojom se visokoškolskoj ustanovi odobrava obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Distrikta, koja se donosi u formi rješenja.
- (2) Postupak licenciranja provodi Odjel na zahtjev visokoškolske ustanove.
- (3) U postupku licenciranja utvrđuje se jesu li ispunjeni minimalni prostorni, kadrovski i drugi materijalno-tehnički uvjeti za obavljanje nastavnog, znanstveno-istraživačkog i umjetničkog rada, utvrđeni Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Distrikta.
- (4) Licencijom se utvrđuju vrsta visokoškolske ustanove, studijski programi, maksimalan broj studenata koji se mogu upisati na studijske programe sva tri ciklusa i stupnja, odnosno diplome koje visokoškolske ustanove mogu dodjeljivati.
- (5) Rješenje je upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja.
- (6) Visokoškolska ustanova može početi s radom, odnosno obavljati svoju djelatnost nakon dobivanja licencije.
- (7) Pravilnik kojim se utvrđuje postupak licenciranja visokoškolskih ustanova donosi voditelj Odjela.

Članak 37

(Oduzimanje licencije)

- (1) Ako se u postupku nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati neki od uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, voditelj Odjela donosi rješenje kojim oduzima licenciju.

- (2) Ako se utvrđeni nedostaci mogu otkloniti bez bitnih posljedica na kvalitetu studija u rješenju iz stavka 1 ovoga članka određuje se rok u kojem je visokoškolska ustanova dužna otkloniti utvrđene nedostatke.
- (3) Rok iz stavka 2 ovoga članka ne može biti dulji od šest mjeseci.
- (4) Do donošenja rješenja kojim se utvrđuje da su nedostaci otklonjeni visokoškolska ustanova ne može:
 - a) vršiti prijam i upis studenata
 - b) obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem nedostataka.
- (5) Protiv rješenja iz stavka 1 ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

Članak 38 (Oduzimanje akreditacije)

- (1) Odjel može donijeti rješenje o oduzimanju institucionalne akreditacije visokoškolskoj ustanovi u slučaju da visokoškolska ustanova:
 - a) više ne zadovoljava uvjete i kriterije na temelju kojih je dodijeljena akreditacija
 - b) u ostavljenom roku nije ispunila obveze iz članka 35 stavka 2 točke b) i stavka 4 Zakona.
- (2) Akreditacija studijskog programa dodijeljena visokoškolskoj ustanovi može biti oduzeta za sva tri ciklusa studija:
 - a) u slučaju oduzimanja licencije
 - b) u slučaju oduzimanja institucionalne akreditacije
 - c) u svim drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (3) U slučaju oduzimanja akreditacije visokoškolska ustanova može nakon 12 mjeseci ponovno podnijeti zahtjev za izdavanje akreditacije.
- (4) Rješenje doneseno sukladno stavcima 1 i 2 ovoga članka je upravni akt protiv koga nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

Članak 39 (Samo vrjednovanje i osiguranje kvalitete)

- (1) Senat visokoškolske ustanove donosi akt o politici osiguranja kvalitete i metode samovrjednovanja za sva tri studijska ciklusa.
- (2) Visokoškolske ustanove su dužne razviti vlastite sustave osiguranja kvalitete kako bi osigurali kvalitetu i realiziranje svoje misije.
- (3) Visokoškolska ustanova provodi kontinuirano postupak samovrjednovanja i ocjene kvalitete svojih studijskih programa, nastave i uvjeta rada, po pravilu na koncu školske godine, a najviše u intervalima od tri školske godine.
- (4) Postupak iz stavka 3 ovoga članka visokoškolska ustanova, odnosno njezine organizacijske jedinice provode sukladno statutu, odnosno općem aktu visokoškolske ustanove i metodama samovrjednovanja koje utvrđuje senat.
- (5) U postupku samovrjednovanja razmatra se i ocjena studenata.
- (6) Izvješće o samovrjednovanju i ocjeni kvalitete objavljuje se tako da bude dostupno akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.
- (7) Na zahtjev Odjela, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima samovrjednovanja i ocjene kvalitete, kao i druge podatke od značaja za ocjenu i osiguranje kvalitete.

Članak 40 **(Interne evaluacije)**

Visokoškolska ustanova izvodi periodične interne evaluacije sukladno trajanju nastavnih ciklusa utvrđenih ovim Zakonom i statutom.

Članak 41 **(Uspostavljanje informacijskog sustava)**

Visokoškolska ustanova uspostavlja informacijski sustav kojim se osigurava realiziranje mjera politike osiguranja kvalitete i stalni pristup informacijama o:

- a) progresu i uspješnosti studenata
- b) zaposlenosti diplomiranih studenata
- c) zadovoljstvu studenata nastavnim programima
- d) djelotvornosti nastavnog osoblja
- e) strukturi studentske populacije
- f) raspoloživim nastavnim resursima i njihovoj cijeni
- g) indikatorima performansi ustanove
- h) drugim elementima bitnim za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

ŠESTI DIO – STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članak 42 **(Statut visokoškolske ustanove)**

- (1) Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje organiziranje, način rada, upravljanje, rukovođenje i druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Statut donosi senat uz prethodno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.
- (3) Statut visokoškolske ustanove je usuglašen s ovim Zakonom.
- (4) Nakon usvajanja statuta, visokoškolska ustanova dostavlja statut s mišljenjem upravnog odbora Odjelu radi pribavljanja rješenja o usklađenosti statuta sa zakonom.
- (5) Voditelj Odjela je obavezan u roku od 60 dana od prijama zahtjeva donijeti rješenje o usklađenosti statuta visokoškolske ustanove sa zakonom, a ukoliko se Odjel ne izjasni u propisanom roku, smatra se da je statut sukladan zakonu.
- (6) Ukoliko utvrdi da statut nije sukladan zakonu Odjel odbija zahtjev, a u obrazloženju rješenja daje upute za otklanjanje nedostataka.
- (7) Postupak iz stavka 4 ovoga članka provodi se i u slučaju izmjena i dopuna statuta.

Članak 43 **(Sadržaj statuta)**

Statut visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe kojima se reguliraju sljedeća pitanja:

- a) organiziranje visokoškolske ustanove
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove
- c) pravila za odabir članova upravnog odbora koje imenuje senat
- d) organizacija nastavnog, znanstveno-nastavnog, umjetničkog, umjetničko-nastavnog znanstvenoistraživačkog rada, kao i način organiziranja i realiziranja studijskih programa
- e) pravila studiranja i prava studenata
- f) odabir u akademska zvanja
- g) način implementacije ECTS
- h) kriteriji za dodjelu akademskih titula
- i) obveze visokoškolske ustanove prema osnivaču
- j) akademske, financijske i druge ovlasti visokoškolske ustanove i organizacijskih jedinica u pravnom prometu

- k) organiziranje i nadležnost organizacijskih jedinica
- l) način realiziranja statusnih promjena i obrazovanja novih organizacijskih jedinica i studijskih odsjeka
- m) način ostvarivanja prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom
- n) način uspostave i rad studentskog zastupničkog tijela
- o) kriterije za provedbu procesa interne evaluacije studijskih ili nastavnih programa i rada akademskog osoblja te primjene rezultata provedene evaluacije
- p) pribavljanje vanjske ocjene kvalitete studija na visokoškolskoj ustanovi
- q) vrste, djelokrug i način organiziranja rada tijela visokoškolske ustanove
- r) oblik i razina sudjelovanja studenata u radu tijela visokoškolske ustanove
- s) način izjašnjavanja i donošenja odluka tijelima o pojedinim pitanjima
- t) odgovornost studenata i akademskog osoblja prema društvenoj zajednici
- u) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove sukladno zakonu i osnivačkom aktu.

SEDMI DIO – ORGANIZIRANJE SVEUČILIŠTA

Članak 44 (Vrste organizacijskih jedinica)

- (1) Sveučilište može imati organizacijske jedinice kao što su fakulteti, akademije, visoke škole, znanstvenoistraživački instituti i druge, koje izvode nastavni, znanstvenoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i znanstvenih područja.
- (2) Radi komercijalizacije rezultata znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada, sveučilište može osnovati svoje organizacijske jedinice, u čijem radu mogu sudjelovati i studenti.
- (3) Organizacijske jedinice iz stavka 2 ovoga članka mogu biti: centar za transfer tehnologija, inovacijski centar, poslovno-tehnološki park, inženjerski biro, radionice, umjetnički sastavi, galerije, televizijske postaje, radio i drugo.
- (4) Organiziranje, ovlast i nadležnost organizacijskih jedinica sveučilišta kao i njegovih podorganizacijskih jedinica bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom.

Članak 45 (Statusne promjene organizacijskih jedinica)

- (1) Osnutak, statusna promjena i prestanak organizacijskih jedinica sveučilišta vrši se na temelju elaborata.
- (2) Elaborat iz stavka 1 ovoga članka o osnutku i statusnoj promjeni organizacijske jedinice sadrži činjenice koje sadrži elaborat iz članka 25 ovoga Zakona.
- (3) Elaborat iz stavka 1 ovoga članka za sveučilište koje osniva Distrikt, usvaja Vlada na prijedlog senata.
- (4) U slučaju pozitivne ocjene elaborata, odluku o osnutku organizacijske jedinice visokoškolske ustanove donosi upravni odbor.

Članak 46 (Ovlasti u pravnom prometu)

- (1) Organizacijske jedinice sveučilišta mogu imati određene ovlasti u pravnom prometu kao i poseban obračun rezultata poslovanja, sukladno osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Organizacijske jedinice iz stavka 1 ovoga članka mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom sveučilišta u čijem su sastavu i svojim nazivom, sukladno statutu.
- (3) Statutom visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt utvrđuje se obujam akademskih i financijskih ovlasti organizacijskih jedinica i preuzimanja odgovornosti unutar ustanove i to tako da se precizno vode i odrede prihodi i rashodi svih organizacijskih jedinica, kao i pitanja u svezi s otvaranjem njihovog računa, način nastupanja na tržištu, način raspolaganja sredstvima koje organizacijske jedinice ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način izvanproračunskog financiranja.

OSMI DIO – TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE I ORGANIZACIJSKIH JEDINICA

Članak 47 (Tijela visokoškolske ustanove)

- (1) Tijela sveučilišta su upravni odbor, senat i rektor.
- (2) Tijela visoke škole kao visokoškolske ustanove su upravni odbor, senat i ravnatelj.
- (3) Visokoškolska ustanova može imati i druga stručna, savjetodavna i tijela nadzora čiji se osnutak, nadležnost, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja, kao i način rada i odlučivanja, uređuje statutom.

Članak 48 (Upravni odbor)

Tijelo upravljanja visokoškolskom ustanovom je upravni odbor.

Članak 49 (Sastav, broj, mandat i izuzeće)

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima između sedam i jedanaest članova i čine ga predstavnici akademskog osoblja i osnivača.
- (2) Najmanje jednu trećinu članova upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje osnivač, a ostale imenuje senat, sukladno osnivačkom aktu i statutu, u javnoj i transparentnoj proceduri javnog natječaja.
- (3) Mandat članova upravnog odbora je četiri godine.
- (4) Rektor, prorektor, rukovoditelj organizacijske jedinice sveučilišta i članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog odbora te visokoškolske ustanove.
- (5) Odabir i imenovanje članova upravnog odbora koje imenuje senat bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 50 (Prijevremeno razrješenje člana upravnog odbora)

- (1) Senat i osnivač za privatnu visokoškolsku ustanovu, a senat i Vlada za visokoškolsku ustanovu koju osniva Distrikt, mogu razriješiti člana upravnog odbora kojeg su imenovali i prije vremena na koje je imenovan:
 - a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove
 - b) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove (sukob interesa)
 - c) ako svojim radom naruši ugled dužnosti koju obnaša
 - d) na njegov osobni zahtjev
 - e) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog odbora u razdoblju utvrđenom statutom
 - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, drugim propisom, osnivačkim aktom i statutom.
- (2) Prijevremeno razrješenje članova upravnog odbora bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom ustanove.

Članak 51 (Djelokrug poslova upravnog odbora)

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnutku i statutom visokoškolske ustanove, a osobito:

- a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove te donosi opći akt o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove

- b) donosi odluku o osnutku drugih pravnih osoba i organizacijskih jedinica sukladno zakonu i statutu
- c) utvrđuje planove financiranja i razvitka
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove
- e) donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun
- f) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora, odnosno ravnatelja u domenu financijskog poslovanja
- g) rješava pitanja odnosa s osnivačem
- h) odlučuje o uporabi sredstava za rad sukladno statutu
- i) odgovara osnivaču za rezultate rada visokoškolske ustanove
- j) odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koja su u prvom stupnju odlučivala o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa
- k) najmanje jedanput godišnje podnosi osnivaču izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove
- l) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 52

(Senat)

- (1) Senat je najviše izborno akademsko tijelo koje se bira sukladno statutu, na način kojim se osigurava zastupljenost akademskog osoblja sa svih znanstveno-nastavnih jedinica sveučilišta i različitih područja znanosti i umjetnosti i studenata.
- (2) Najmanje 15 % članova senata su studenti predstavnici iz svakog ciklusa koje bira studentsko zastupničko tijelo.
- (3) Senat uspostavlja tijela po znanstvenim skupinama, a način uspostavljanja tih tijela bliže se uređuje statutom.

Članak 53

(Nadležnost senata)

- (1) Senat visokoškolske ustanove nadležan je:
 - a) odlučivati o svim akademskim pitanjima
 - b) odlučivati o pitanjima nastavne, znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove
 - c) donositi statut visokoškolske ustanove
 - d) donositi etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju znanstvenih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika i suradnika i drugih zaposlenih i studenata
 - e) donositi opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove
 - f) donositi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija
 - g) birati rektora i prorektora sveučilišta, odnosno ravnatelja visoke škole
 - h) birati akademsko osoblje na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća, odnosno vijeća organizacijske jedinice
 - i) imenovati povjerenstvo u postupku stjecanja doktorata znanosti
 - j) dodjeljivati počasna zvanja "profesor emeritus" i "počasni doktor znanosti"
 - k) podnositi prijedlog upravnom odboru za organiziranja, statusnu promjenu i ukidanje fakulteta i drugih organizacijskih jedinica sveučilišta
 - l) odobravati razvojne i organizacijske planove
 - m) imenovati stalna ili privremena tijela, radne skupine, komitete, skupine za praćenje kvalitete rada i slično
 - n) propisivati odredbe kojima se regulira rad tijela koja imenuje senat
 - o) utvrđuje upisnu politiku
 - p) obavljati druge poslove sukladno zakonu, osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.

- (2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacijskih jedinica, kao i drugih tijela ustanove i zastupničkog tijela studenata.
- (3) Broj članova, sastav, način izbora i razrješenja i način rada senata utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 54

(Rektor sveučilišta i ravnatelj visoke škole kao visokoškolske ustanove)

- (1) Sveučilištem rukovodi rektor, a visokom školom ravnatelj visoke škole, sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Za rektora može biti izabran nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na sveučilištu na kojem se prijavljuje i koji se na tom sveučilištu nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme.
- (3) Za ravnatelja visoke škole kao visokoškolske ustanove može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.

Članak 55

(Odabir i razrješenje rektora i ravnatelja visoke škole kao visokoškolske ustanove)

- (1) Postupak odabira i razrješenja i razlozi za smjenu rektora sveučilišta, odnosno ravnatelja visoke škole kao visokoškolske ustanove utvrđuju se osnivačkim aktom i statutom.
- (2) Rektora sveučilišta i ravnatelja visoke škole kao visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, bira i razrješuje senat tajnim glasovanjem većinom glasova ukupnog broja članova.
- (3) Mandat rektora i ravnatelja visoke škole koju osniva Distrikt traje četiri godine i oni mogu biti ponovno izabrani.
- (4) Postupak izbora rektora sveučilišta i ravnatelja visoke škole koju osniva Distrikt, vrši se na temelju javnog natječaja i osigurava poštovanje načela zakonitosti, kvalitete, otvorenosti i transparentnosti.

Članak 56

(Djelokrug poslova rektora i ravnatelja visoke škole)

Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj visoke škole kao visokoškolske ustanove obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a osobito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu
- b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove
- c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove
- d) predlaže upravnom odboru i senatu mjere za poboljšanje rada visokoškolske ustanove
- e) predlaže upravnom odboru mjere za učinkovito i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove
- f) predlaže upravnom odboru, senatu i osnivaču osnove planova rada i razvitka visokoškolske ustanove
- g) predlaže upravnom odboru unutarnje organiziranje i sistematiziranje radnih mjesta
- h) imenuje i razrješuje dekana
- i) izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove
- j) odlučuje o uporabi sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove
- k) odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa
- l) podnosi upravnom odboru izvješće o financijskom poslovanju visokoškolske ustanove
- m) naredbodavac je za izvršenje financijskog plana
- n) sudjeluje u radu rektorske konferencije BiH
- o) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 57
(Odgovornost rektora i ravnatelja visoke škole)

- (1) Rektor sveučilišta odnosno ravnatelj visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.
- (2) Rektor odnosno ravnatelj jednom godišnje podnosi senatu i upravnom odboru izvješće o svom radu.

Članak 58
(Prijevremeno razrješenje rektora i ravnatelja visoke škole kao visokoškolske ustanove)

- (1) Rektor odnosno ravnatelj može biti razriješen dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan:
 - a) na osobni zahtjev
 - b) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove
 - c) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove i u drugom slučaju postojanja sukoba interesa
 - d) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora privatne visokoškolske ustanove može dati osnivač.
- (3) Prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt može dati Vlada.
- (4) Prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora privatne ili visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt mogu dati najmanje tri nastavno-znanstvena, odnosno umjetničko-nastavna vijeća ili natpolovična većina članova upravnog odbora.
- (5) Postupak za prijevremeno razrješenje rektora i ravnatelja uređuje se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 59
(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

- (1) Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj visoke škole dužan je obustaviti od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti s Ustavom ili Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i o tome obavijestiti Odjel.
- (2) Rektor je dužan upozoriti dekana i ostale rukovoditelje na sveučilištu na protuzakonitost ili protustatutarnost njihovih planiranih ili donesenih odluka i o tome obavijestiti senat i nastavno-znanstveno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće organizacijske jedinice.

Članak 60
(Tijela organizacijskih jedinica sveučilišta)

Tijela fakulteta, akademije i visoke škole kao organizacijske jedinice sveučilišta su:

- a) znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće
- b) dekan.

Članak 61
(Znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)

- (1) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo organizacijske jedinice i čine ga nastavnici i utvrđen broj suradnika koji su u stalnom radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi, koji sudjeluju u znanstveno-nastavnom procesu organizacijske jedinice, kao i studenti odabrani od studentskog zastupničkog tijela sukladno statutu visokoškolske ustanove.

- (2) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće:
- a) predlaže nastavni plan i program za organizacijsku jedinicu kao dio integralnog nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove
 - b) donosi odluke o akademskim, znanstvenim, umjetničkim i stručnim pitanjima na razini organizacijske jedinice
 - c) formira povjerenstva u postupku stjecanja znanstvenog stupnja magistra i imenuje mentore i utvrđuje prijedlog povjerenstva u postupku stjecanja znanstvenog stupnja doktora znanosti i predlaže mentora
 - d) predlaže rektoru imenovanje i razrješenje dekana
 - e) imenuje i razrješuje prodekana, na prijedlog dekana
 - f) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim pravima, obvezama i odgovornostima
 - g) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, statutu i drugom općem aktu sveučilišta.

Članak 62 (Dekan)

- (1) Dekan rukovodi radom i predstavlja i zastupa fakultet, akademiju ili visoku školu kao organizacijsku jedinicu sveučilišta i ima prava i obveze utvrđene osnivačkim aktom i statutom.
- (2) Dekanu u radu pomažu prodekani.
- (3) Postupak, kriteriji, uvjeti za imenovanje i razlozi razrješenja dekana i prodekana, bliže se uređuju osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Radom znanstveno-nastavnog vijeća rukovodi dekan fakulteta ili akademije, izuzev u slučajevima i odabira dekana fakulteta ili akademije, ukoliko je navedena osoba kandidat za tu dužnost.

Članak 63 (Tijela instituta i drugih organizacijskih jedinica)

- (1) Institut kao organizacijska jedinica sveučilišta ima ravnatelja i stručno vijeće, a može imati i druga tijela sukladno osnivačkom aktu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Druge organizacijske jedinice sveučilišta imaju svoja tijela sukladno statutu.

Članak 64 (Druga tijela visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova može imati i druga tijela sukladno osnivačkom aktu i statutu.

DEVETI DIO – VISOKOOBRAZOVNA DJELATNOST

Članak 65 (Način studiranja)

- (1) Visoko obrazovanje može se stjecati redovito ili učenjem na daljinu, ili kombiniranjem ova dva načina studiranja onako kako to predviđa statut visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno njezine organizacijske jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati znanstvenoistraživačku, umjetničku, ekspertno-konzultantsku i nakladničku djelatnost, a mogu obavljati i druge poslove iz znanstvenog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uvjetom da se tim poslovima ne ugrožava kvaliteta nastave.
- (3) Visokoškolska ustanova u okviru svoje djelatnosti može realizirati programe cjeloživotnog učenja izvan okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad, na način utvrđen općim aktom visokoškolske ustanove.
- (4) Osoba koja je upisana na program iz stavka 3 ovoga članka nema status studenta i nakon uspješno savladanog programa izdaje joj se uvjerenje.

Članak 66
(Organiziranje nastave za studente)

- (1) Visokoškolska ustanova dužna je organizirati predavanja i druge oblike nastave za sve studente.
- (2) Studijski program na daljinu, organizira se sukladno općem aktu visokoškolske ustanove.
- (3) Bliže uvjete i način organiziranja studijskog programa na daljinu donosi senat.

Članak 67
(Ciklusi studiranja)

- (1) Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:
 - a) prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovitog studija nakon stjecanja svjedodžbe o završenoj srednjoj školi, koji se vrjednuje s najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova
 - b) drugi ciklus ili postdiplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrjednuje se s 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova
 - c) treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine, i vrjednuje se s 180 ECTS bodova.
- (2) Jedan semestar studija vrjednuje se s 30 ECTS bodova.
- (3) Iznimka od stavka 1 ovoga članka je studij medicinske skupine znanosti u prvom ciklusu koji se vrjednuje do 360 ECTS bodova.

Članak 68
(Pravila studiranja)

- (1) Detaljnija organizacija studija, trajanje studija, preporučeni udžbenici, priručnici i druga preporučena literatura na temelju koje se priprema i polaže ispit, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uvjeti i postupak provedbe završnog rada, isprave o studijima i druga relevantna pitanja utvrđuju se za svaki ciklus studija pravilima studiranja koja donosi senat, a odobrava upravni odbor visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno organizacijska jedinica obvezna je prije upisa studenata u studijsku godinu na javan i transparentan način objavom na oglasnoj ploči i na svojoj mrežnoj stranici upoznati sve studente s pravilima studiranja koja se tijekom studijske godine ne mogu mijenjati.

Članak 69
(Studijski programi)

- (1) Studij se ustrojava prema studijskom programu.
- (2) Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.
- (3) Sukladno ECTS-u obujam nastavnih programa iznosi 60 ECTS studijskih bodova - kredita u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS studijskih bodova - kredita u jednom semestru.
- (4) Broj studijskih bodova - kredita za pojedini predmet određuje se prema broju sati nastave, u obliku predavanja, vježbi ili seminara, potrebnom vremenu rada studenta na samostalnim zadacima, potrebnom vremenu za učenje kod pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje i potrebnom vremenu koje akademsko osoblje provodi u pružanju pomoći studentu u stjecanju potrebnog znanja.
- (5) Jedan ECTS studijski bod - kredit predstavlja 25 sati ukupnog opterećenja studenta kroz sve oblike njegovog rada na određenom predmetu.
- (6) Ciklusi studija i programi koji vode do akademske titule, stručnog i znanstvenog zvanja koje nudi visokoškolska ustanova fleksibilni su, tako da omogućuju mobilnost studenata u odgovarajućim fazama, s dodjelom ECTS bodova - kredita ili kvalifikacija, ovisno od rezultata rada koje je student ostvario.
- (7) Kod utvrđivanja pravila studiranja visokoškolska ustanova osigurava poštovanje važećeg europskog sustava prijenosa bodova - kredita.

Članak 70 **(Donošenje studijskog programa)**

- (1) Studijski program donosi senat sukladno statutu ili drugom općem aktu, a sadrži:
 - a) stručni i akademski naziv i stupanj koji se stječe završetkom studija
 - b) uvjete za upis na studijski program
 - c) listu obveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovo realiziranje
 - d) bodovnu vrijednost svakog predmeta i svršenog rada iskazanu u ECTS bodovima
 - e) uvjeti za prelazak s drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija
 - f) način odabira predmeta iz drugih studijskih programa
 - g) uvjete upisa u sljedeći semestar, odnosno sljedeću godinu studija i način završetka studija
 - h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet
 - i) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (2) Usklađivanje studijskog programa s organiziranjem rada i dostignućima znanosti i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.

70a **(Licenciranje studijskih programa)**

Postupak licenciranja studijskih programa u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela, sukladno preporukama o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini koje donosi Agencija, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 71 **(Zajednički studijski program)**

- (1) Visokoškolske ustanove mogu usvojiti zajednički studijski program koji izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju akreditaciju za odgovarajući studijski odsjek.
- (2) Studijskim programom iz stavka 1 ovoga članka stječe se zajednička diploma.

Članak 72 **(Nastavni planovi i nastavni programi)**

- (1) Studij za sva tri ciklusa na visokoškolskim ustanovama izvodi se po nastavnim planovima i nastavnim programima koje svojom odlukom odobrava senat.
- (2) Visokoškolske ustanove su obvezne u cjelini realizirati usvojene i odobrene nastavne planove i programe.
- (3) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti i ukupan broj sati predavanja, vježbi i drugih obveznih oblika nastavnog rada.
- (4) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave, polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, preporučeni udžbenici, priručnici i druga preporučena literatura na temelju kojim se stječu znanja, vrši priprema za polaganje ispita i vrši provjera znanja iz tog nastavnog predmeta.

Članak 73 **(Nastavni predmeti)**

- (1) Nastavni predmeti tijekom studiranja su po pravilu jednosemestralni.
- (2) Nastavni predmeti mogu biti opći, stručni i izborni.
- (3) Stručni i opći predmeti su obvezni, a izborni su obvezni samo za one studente koji su ih izabrali.
- (4) Izborni predmeti se uvode u nastavni plan i program i predlažu studentu kao odabir za proširivanje stručnih znanja, naobrazbe i opće kulture.

- (5) Visokoškolska ustanova može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojim se daju zajedničke stručne osnove studentima koji studiraju komplementarne znanstvene, odnosno umjetničke oblasti.
- (6) Nastava iz općih predmeta može se organizirati i na razini sveučilišta koje ovu nastavu organizira s matičnom organizacijskom jedinicom visokoškolske ustanove za svaki predmet.
- (7) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj organizacionoj jedinici koja je matična za taj predmet, što se regulira statutom, odnosno drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (8) Opće nastavne predmete za organizacijsku jedinicu utvrđuje sveučilište, na prijedlog matične organizacijske jedinice.

Članak 74

(Postupak utvrđivanja i donošenja nastavnog plana i programa predmeta)

- (1) Nastavni plan i programe općih predmeta utvrđuje i donosi visokoškolska ustanova na prijedlog organizacijske jedinice.
- (2) Nastavni plan i program ostalih predmeta utvrđuje i donosi organizacijska jedinica, uz prethodnu suglasnost sveučilišta, a što se preciznije uređuje statutom, odnosno drugim općim aktom sveučilišta.

Članak 75

(Nastavni plan ciklusa studija)

- (1) Nastavni plan ciklusa studija sastavni je dio pravila studiranja visokoškolske ustanove koja organizira studij.
- (2) Visokoškolska ustanova, koja organizira studij, obvezna je objaviti nastavne programe na način utvrđen pravilima visokoškolske ustanove.

Članak 76

(Izmjene nastavnog plana i programa)

- (1) Visokoškolska ustanova može samostalno vršiti izmjene nastavnog plana i programa najviše do 30 ECTS studijskih bodova, kredita, tijekom trajanja jednog ciklusa studija.
- (2) Izmjena nastavnog plana i nastavnih programa vrši se po istom postupku kao i njihovo donošenje.
- (3) Izmjena iz stavka 2 ovoga članka ne može se primjenjivati retroaktivno.

Članak 77

(Obujam studija)

- (1) Obujam studija izražava se zbrojem ECTS bodova.
- (2) Svaki nastavni predmet iz studijskog programa iskazuje se brojem ECTS bodova.
- (3) Između različitih studijskih programa može se vršiti prijenos ECTS bodova. Kriteriji i uvjeti prenošenja ECTS bodova propisuju se statutom visokoškolske ustanove, odnosno sporazumom visokoškolskih ustanova.
- (4) Zbroj od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažiranju studenta u obujmu 40-satnog radnog tjedna tijekom jedne školske godine.
- (5) Ukupno angažiranje studenta sastoji se od nastave u obliku predavanja, vježbi, praktikuma, seminara i drugo, samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dragovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažiranja.

Članak 78

(Organiziranje studijske godine)

- (1) Studijska godina se organizira u dva semestra, zimskom i ljetnom.
- (2) Nastava tijekom semestra traje 15 tjedana.
- (3) Nastavnim planom studija u prvom i drugom ciklusu utvrđuje se najmanje 20, a najviše 25 sati nastave tjedno.

(4) Nastava pojedinačnih predmeta po pravilu se organizira i izvodi tijekom jednog semestra, a najdulje tijekom dva semestra.

Članak 79 (Organiziranje nastave)

- (1) Nastava se realizira i izvodi prema utvrđenom rasporedu sati.
- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno njezine organizacijske jedinice obvezne su objaviti raspored sati iz stavka 1 ovoga članka, najkasnije deset dana prije početka realizacije nastave.
- (3) Raspored sati sadrži: naziv nastavnog programa, oznaku studijske godine, naziv predmeta, vrijeme s naznakom dana i sata održavanja nastave, mjesto održavanja nastave, imena nastavnog osoblja koje izvodi nastavu i druge upute o nastavi.

Članak 80 (Obveze akademskog osoblja)

- (1) Akademsko osoblje obvezno je osobnom nazočnošću i angažmanom u potpunosti realizirati utvrđeni plan i program iz nastavnog predmeta za koji je odabrano odnosno angažirano.
- (2) Iznimno, iz opravdanih razloga, odabrana akademska osoba u realiziranju nastavnog plana i programa iz stavka 1 ovoga članka može, uz prethodnu pismenu suglasnost dekana, zamijeniti druge adekvatne akademske osobe koje predloži predmetni nastavnik.
- (3) Fond sati koji se realizira na način i pod uvjetima iz stavka 2 ovoga članka ne može prelaziti 30 % od ukupno predviđenog fonda sati za nastavni predmet tijekom studijske godine.
- (4) Visokoškolska ustanova je obvezna svojim statutom utvrditi metode za praćenje izvršavanja obveza iz stavaka 1 i 2 ovoga članka od akademskog osoblja.

Članak 81 (Plan rada)

- (1) Predmetni nastavnik obvezan je informirati studente o ciljevima, sadržaju i metodama realiziranja nastave iz nastavnog predmeta, kao i o metodama i kriterijima praćenja njihovog rada, provjere znanja i ocjenjivanja.
- (2) Zadaci predviđeni za individualni rad studenta, kao što su seminarski radovi, projekti, referati, zadaće i drugi oblici realiziranja studijskih obveza, ravnomjerno se raspoređuju tijekom semestra, odnosno studijske godine.
- (3) Ukupni obujam zadataka iz stavka 2 ovoga članka usklađuje se s opterećenjem predviđenim na predmetu, suglasno ECTS-u.
- (4) Predmetni nastavnik je, sukladno obvezama utvrđenim nastavnim planom i programom, odgovaran za izvođenje svih oblika nastave, predavanja, vježbi, seminara, praktičnog rada, kao i za praćenje aktivnosti studenata i provjeru njihovog znanja.

Članak 82 (Vrjednovanje znanja studenata)

Uspjeh studenta na ispitu i drugim oblicima provjere znanja, vrjednuje se i ocjenjuje sustavom usporedivim s ECTS sustavom kako slijedi:

- a) 10 ili A, izniman uspjeh bez pogrešaka ili s neznatnim pogreškama, nosi 95 - 100 bodova
- b) 9 ili B, iznad prosjeka, s ponekom pogreškom, nosi 85 - 94 boda
- c) 8 ili C, prosječan, s primjetnim pogreškama, nosi 75 - 84 boda
- d) 7 ili D, općenito dobar, ali s značajnijim nedostacima, nosi 65 - 74 boda
- e) 6 ili E, zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55 - 64 boda
- f) 5 ili F, FX, ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Članak 83 **(Oblici provjere znanja)**

- (1) Uspješnost studenata u savlađivanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tijekom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i izražava u bodovima.
- (2) Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični.
- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata, način i rokovi objavljivanja rezultata ispita kao i način i postupak prigovora na dobivenu ocjenu i postupak polaganja ispita pred povjerenstvom po zahtjevu studenta.

Članak 84 **(Postupak provjere znanja i ocjenjivanja)**

- (1) Rad studenta prati se i ocjenjuje kontinuirano tijekom semestra odnosno studijske godine.
- (2) Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja tijekom semestra kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena.
- (3) U strukturi ukupnog broja bodova najmanje 50 % bodova se obvezno predviđa za aktivnosti i provjere znanja tijekom semestra.
- (4) Završni ispit se u strukturi ukupnog broja bodova može vrjednovati s najviše 50 % bodova.
- (5) Visokoškolska ustanova obvezna je u svakom semestru organizirati nastavu „u učionici“ za studente koji studiraju učenjem na daljinu i o tome voditi urednu evidenciju, a što se detaljnije regulira aktom visokoškolske ustanove.
- (6) Studenti koji studiraju na daljinu obvezni su nazočiti oblicima provjere znanja kako je to predviđeno izvedbenim planovima nastave na visokoškolskoj ustanovi, što se detaljnije regulira aktom visokoškolske ustanove.

Članak 85 **(Završni ispit)**

- (1) Po završetku semestra, sukladno nastavnom planu i programu, obavlja se završni ispit.
- (2) Studenti koji ne polože završni ispit mogu polagati popravni ispit iz predmeta koji nisu položili, najranije četiri tjedna nakon polaganja završnog ispita u semestru.
- (3) Između završnog i popravnog ispitnog roka nastavno osoblje, u konzultacijama sa studentima, pomaže studentima da se pripreme za popravni ispit.
- (4) Visokoškolska ustanova organizira i dodatni popravni ispitni rok u prvoj polovici mjeseca rujna za predmete zimskog i ljetnog semestra akademske godine koja je u tijeku.

Članak 86 **(Polaganje ispita)**

- (1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dopusti za rad.
- (2) Iznimno, visokoškolska ustanova može organizirati polaganje ispita izvan sjedišta, samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.
- (3) Ispit i svi oblici provjere znanja su javni.
- (4) Visokoškolska ustanova je obvezna organizirati termine polaganja ispita tako da se studentu omogući da ne mora polagati više od jednog ispita u istom danu.
- (5) Pismeni radovi studenata čuvaju se do konca akademske godine.

Članak 87
(Dragovoljni rad)

- (1) Dragovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizira visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrjednuju u sustavu visokog obrazovanja.
- (2) Uvjeti, način organiziranja i vrjednovanja dragovoljnog rada uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 88
(Prelazak u iduću studijsku godinu)

- (1) Student može prenijeti u iduću godinu studija unutar jednog ciklusa studija najviše šest ECTS studijskih bodova-kredita, ili najviše jedan nepoloženi predmet, ukoliko on nosi više od šest ECTS studijskih bodova-kredita, pod uvjetom da nepoloženi predmet koji se prijenosi u iduću studijsku godinu nije preduvjet za slušanje drugog predmeta u idućoj studijskoj godini.
- (2) Student koji obnavlja studijsku godinu obvezan je ponovno nazočiti realiziranju nastave iz predmeta koje nije položio.
- (3) Predmeti iz stavka 1 ovoga članka utvrđeni su nastavnim programom i pravilima studiranja.

Članak 89
(Ovjera semestra i studijske godine)

- (1) Ovjera semestra i studijske godine obvezna je za sve studente.
- (2) Na temelju ovjerenog semestra i studijske godine utvrđuje se broj ECTS studijskih bodova - kredita, koje je student postigao.

Članak 90
(Završni rad)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad, tzv. diplomski rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa obvezno sadrži završni rad, tzv. magistarski rad.
- (3) Iznimno, student može prijeći na studijski program trećeg ciklusa bez izrade magistarskog rada, pod uvjetima utvrđenim statutom sveučilišta.
- (4) Studijski program trećeg ciklusa sadrži završni rad, tzv. doktorski rad, koji obujmom ne može biti manji od 120 ECTS studijskih bodova - kredita.
- (5) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (6) Način i postupak odobravanja teme, formiranje povjerenstva i obrane završnog rada, uređuju se statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 91
(Odabir teme završnog rada)

- (1) Tema završnog rada je obvezna iz oblasti studijskog programa.
- (2) Student predlaže mentora iz reda nastavnika koji mu je, kada prihvati dužnost mentora, obvezan pružiti stručnu pomoć u postupku izrade završnog rada.
- (3) Temu završnog rada predlaže mentor.
- (4) Studentu se može odobriti i tema završnog rada koju samostalno predloži, uz pismenu suglasnost mentora.
- (5) Zbog razloga multidisciplinarnosti teme završnog rada drugog i trećeg ciklusa studija, studentu se može odrediti dva ili više komentora.

- (6) U slučaju duže bolesti ili smrti mentora, odnosno objektivne nemogućnosti uspješne suradnje s mentorom, kandidat ima pravo na zamjenu mentora, odnosno teme završnog rada i to najkasnije u roku 90 dana od dana saznanja za okolnosti iz ovog stavka koje iniciraju zamjenu teme, odnosno mentora.

Članak 92 **(Obrana završnog rada)**

- (1) Obrana završnog rada sastoji se od usmenog izlaganja rezultata rada i obrazloženja izdvojenih zaključaka, kao i od prezentiranja eventualnog praktičnog rada i odgovora na pitanja članova povjerenstva u svezi s rezultatima i zaključcima rada.
- (2) Ako student ne zadovolji na obrani završnog rada, ima još jednom pravo na obranu istog završnog rada ili da zatraži da mu se odobri odabir nove teme, što se preciznije uređuje pravilima studiranja.
- (3) Završni rad u okviru prvog ciklusa studija i njegova obrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom od 10 ili A do 5 ili F, FX.
- (4) Ocjena se donosi većinom glasova članova povjerenstva.
- (5) Obrana završnog rada je javna.

Članak 93 **(Akademska titula, znanstveno i stručno zvanje)**

- (1) Završetkom svakog ciklusa studija stječe se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno znanstveno i stručno zvanje, sukladno pravilniku o korištenju akademskih titula te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja, sukladno Okvirnom zakonu, kao i druga prava sukladno posebnim propisima.
- (2) U slučaju ne donošenja pravilnika iz stavka 1 ovoga članka, Vlada može donijeti pravilnik kojim se uređuje ova oblast, a koji vrijedi do dana donošenja pravilnika na državnoj razini.

Članak 94 **(Završetak ciklusa studija)**

Studij određenog ciklusa smatra se uspješno završenim ako je student položio sve ispite i obranio završni rad, ukoliko je predviđen studijskim programom tog ciklusa studija.

Članak 95 **(Dodjela diploma)**

- (1) Visokoškolska ustanova je ovlaštena organizirati cikluse studija i dodjeljivati diplome za koje je licencirana i akreditirana.
- (2) Po završetku svakog ciklusa studija, studentu se izdaje diploma kojom se potvrđuje da je student završio određeni ciklus studija i stekao pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno i znanstveno zvanje.
- (3) Uz diplomu, studentu se izdaje i dodatak diplomu za svaki svršeni ciklus studija.
- (4) Diploma koju izdaje visokoškolska ustanova predstavlja javnu ispravu.
- (5) Do izdavanja diplome studentu se izdaje uvjerenje o diplomiranju kao javna isprava, kojom se potvrđuje da je student ispunio uvjete za stjecanje zvanja iz ciklusa studija koji je završio.
- (6) Uvjerenje o diplomiranju izdaje se u roku od sedam dana od dana svršetka ciklusa studija i vrijedi do izdavanja dokumenata iz stavaka 2 i 3 ovoga članka.
- (7) Uvjeti, način i postupak dodjele, odnosno oduzimanja i poništavanja diplome po svršenom ciklusu studija, propisuju se zakonom i utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.

Članak 96 **(Sadržaj i izgled diplome)**

- (1) Diploma i dodatak diplomi obvezno sadrži temeljne informacije o završenom ciklusu studija, stečenom zvanju, odnosno tituli i ostvarenom uspjehu studenta tijekom studija.
- (2) Diploma i dodatak diplomi tiskaju se na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH na temelju zahtjeva kandidata, a visokoškolska ustanova može tiskati diplome i na nekom od stranih jezika, što se bliže regulira statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Diplomom i dodatak diplomi potpisuju rektor i rukovoditelj organizacijske jedinice, odnosno ravnatelj visoke škole.

Članak 97 **(Certifikati)**

- (1) Visokoškolska ustanova ovlaštena je izdavati certifikate nakon završetka necikličnih vidova obrazovanja sukladno odluci senata visokoškolske ustanove i programima svih oblika naobrazbe koji se izvode u okviru programa cjeloživotnog učenja.
- (2) Naobrazba iz stavka 1 ovog članka realizira se na visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici koja je matična za određenu oblast.
- (3) Certifikati izdani nakon završetka necikličnih vidova naobrazbe služe kao dokaz osposobljenosti kandidata za vršenje, odnosno obavljanje određenih poslova i ne predstavljaju ekvivalent diplomi koju izdaje visokoškolska ustanova.

Članak 98 **(Počasni doktorat)**

- (1) Sveučilište može dodijeliti počasni doktorat, tzv. honoris causa, istaknutim znanstvenim i javnim osobama iz zemlje i inozemstva za iznimne doprinose u pojedinim područjima znanstvenog, znanstveno-nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za iznimne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije i humanosti.
- (2) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se općim aktom sveučilišta.

DESETI DIO – STUDENTI

Članak 99 **(Upis studenata)**

- (1) Na akreditirane studijske programe mogu se upisati kandidati pod uvjetima utvrđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Studenti ostvaruju prava i izvršavaju obveze tijekom studija sukladno zakonu, statutu i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Student se upisuje u javnu visokoškolsku ustanovu u statusu osobe koja se financira iz proračuna ili studenta koji se sam financira.

Članak 100 **(Indeks)**

- (1) Osoba koja se upiše na studijske programe, stječe status studenta i visokoškolska ustanova mu izdaje indeks.
- (2) Sadržaj indeksa utvrđuje voditelj Odjela.
- (3) Oblik indeksa utvrđuje visokoškolska ustanova.

Članak 101

(Ugovor)

- (1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos s tom ustanovom.
- (2) Visokoškolska ustanova i student zaključuju ugovor u pismenoj formi.
- (3) Sadržaj ugovora utvrđuje voditelj Odjela.

Članak 102

(Upisna politika)

- (1) Upisnom politikom definiraju se uvjeti, procedure i kriteriji za prijam studenata svih studijskih ciklusa na visokoškolsku ustanovu.
- (2) Na temelju upisne politike visokoškolska ustanova dužna je:
 - a) propisati pravila i procedure za prijam i upis studenata na temelju kriterija koji osiguravaju transparentne i jasno definirane uvjete za upis
 - b) osigurati promotivni materijal s relevantnim sadržajem, točnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, koji je dostupan zainteresiranim kandidatima
 - c) osigurati transparentnost procedura odabira kandidata za upis, njihovu pažljivu i učinkovitu provedbu, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima
 - d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijam i upis
 - e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen natječaj za upis, kao i da studenti budu obaviješteni o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u danim okolnostima
 - f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijamne procedure o pravilima upisa, mogućnostima koje se pružaju studentima kao potpora učenju ili poboljšanju studentskog standarda.

Članak 103

(Kriteriji za odabir kandidata)

- (1) Upis na studij obavlja se na temelju javnog natječaja, koji sadrži: uvjete za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose i rokovima za podnošenje prijava.
- (2) Visokoškolska ustanova utvrđuje postupak odabira kandidata i kriterije na temelju kojih se vrši klasificiranje i odabir kandidata za upis.
- (3) Za upis na studijske programe pojedinih vrsta i vidova studija mogu se uvesti dodatni uvjeti, sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.
- (4) Kandidat za upis na studij prvog ciklusa polaže prijamni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti, sukladno općem aktu visokoškolske ustanove.

Članak 104

(Pravo upisa u drugi i treći ciklus studija)

Student ima pravo upisa na drugi i treći ciklus studija, sukladno rezultatima postignutim na prethodnom, odnosno prethodnim ciklusima studija te sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 105

(Upis stranih državljana i osoba bez državljanstva)

Strani državljanin i osoba bez državljanstva može se upisati na studijske programe pod istim uvjetima kao i tuzemni državljanin, sukladno ovim Zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 106

(Prava studenata)

- (1) Studenti imaju pravo na:
 - a) kvalitetno školovanje i objektivno ocjenjivanje
 - b) konzultiranje i mentorski rad

- c) pribivanje svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta sukladno njihovom statusu i u ovisnosti od mogućnosti i drugih oblika organizirane nastave
 - d) završetak studija u kraćem roku
 - e) izjašnjavanje o kvaliteti nastave i kvaliteti rada nastavnika
 - f) prigovor u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove
 - g) korištenje knjižnice, računalske opreme i drugih usluga za studente
 - h) sudjelovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim zastupničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim sukladno statutu visokoškolske ustanove
 - i) pravodobno i točno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studije
 - j) samoorganiziranje i izražavanje osobnog mišljenja
 - k) ravnopravnost u pogledu uvjeta studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi, kao i na povlastice koje nosi status studenta
 - l) različitost i zaštitu od diskriminacije
 - m) priznavanje i prijenos bodova između visokoškolskih ustanova u BiH
 - n) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati studentske i druge službe na način ažurnog, stručnog i kvalitetnog pružanja usluga studentima i njihovu dostupnost tijekom radnog vremena visokoškolske ustanove.
- (3) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom i drugim općim aktom.

Članak 107 (Obveze studenata)

Studenti imaju obvezu:

- a) pridržavati se pravila koje je propisala visokoškolska ustanova
- b) ispunjavati nastavne i druge obveze studenta
- c) ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi
- d) ukazivati dužnu i punu pozornost svom studiju i sudjelovati u akademskim aktivnostima.

Članak 108 (Sadržaj statuta u odnosu na studente)

Statut visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, sukladno zakonu, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju
- b) osiguravaju, sukladno zakonu, slobodu govora, organiziranja i okupljanja studenata
- c) štite studente od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi, kao što je: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status
- d) pružaju pravedne i nepristrane mehanizme rješavanja pitanja disciplinske odgovornosti studenata.

Članak 109 (Disciplinska odgovornost studenta)

- (1) Student odgovara za povredu obveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Za težu povredu obveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obveze, mjere, disciplinska tijela i postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Članak 110 **(Pravo na sudsku zaštitu)**

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporiti sve konačne odluke visokoškolske ustanove, koje se na njih odnose.

Članak 111 **(Osiguranje adekvatnih uvjeta osobama s posebnim potrebama)**

Osnivač i visokoškolska ustanova dužni su osigurati adekvatne uvjete za pristup studiju, studiranje i rad osoba s posebnim potrebama.

Članak 112 **(Mirovanje prava i obveza studenta)**

(1) Prava i obveze studenta miruju u slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Samo u iznimnim slučajevima visokoškolska ustanova može na zahtjev studenta odobriti da mu iz opravdanih razloga određeno vrijeme, a najdulje godinu dana, miruju prava i obveze.

(3) Pod opravdanim razlozima iz stavka 2 ovoga članka podrazumijevaju se slučajevi:

a) teške bolesti zbog koje student nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite

b) rođiljnog dopusta

c) utvrđeni statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Postojanje opravdanih razloga iz stavka 3 ovoga članka student dokazuje aktom koji izdaje nadležna zdravstvena ili druga ustanova relevantna za svaki konkretni slučaj, a dostavlja se rukovoditelju organizacijske jedinice.

(5) Rukovoditelj organizacijske jedinice donosi odluku o zahtjevu iz stavka 2 ovoga članka, zadržavajući pravo na provjeru opravdanosti razloga iz stavka 3 ovoga članka.

(6) Student kojem ne miruju prava i obveze, a koji ne upiše iduću, odnosno ne obnovi upis u istu studijsku godinu, izjednačava se sa studentom koji se ispisao s visokoškolske ustanove.

Članak 113 **(Prestanak statusa studenta)**

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stupnja za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše iduću godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obveze studenta.

(2) Status redovitog studenta prestaje:

a) ako visokoškolska ustanova redovitom studentu izrekne stegovnu mjeru prestanka statusa redovitog studenta u postupku utvrđenim općim aktom visokoškolske ustanove

b) kada redoviti student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

Članak 114 **(Primjena Zakona o upravnom postupku)**

Visokoškolska ustanova postupa sukladno Zakonu o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kada rješava o pojedinačnim pravima i obvezama studenta, kao što je:

a) upis kandidata u prvu godinu studija

b) upis studenata u iduću godinu studija

c) pravo studenata na izdavanje diplome

d) mjera isključenja

e) obveza plaćanja troškova studija

f) drugi slučaj propisan zakonom.

Članak 115
(Studentsko zastupničko tijelo)

- (1) Studenti svoje interese ostvaruju organizirano kroz studentsko zastupničko tijelo.
- (2) Studentsko zastupničko tijelo sveučilišta čine izabrani predstavnici studenata fakulteta, visokih škola kao organizacijskih jedinica sveučilišta i akademija sveučilišta iz sva tri studijska ciklusa.
- (3) Studentsko zastupničko tijelo visoke škole kao visokoškolske ustanove čine predstavnici studenata iz svih odsjeka i svih studijskih godina.
- (4) Statut ili drugi akt visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe o načinu, odabiru i broju članova studentskog zastupničkog tijela.
- (5) Studentsko zastupničko tijelo radi po načelu reprezentativnosti, na način da se osigura adekvatno proporcionalno zastupanje studenata sukladno stavcima 2 i 3 ovoga članka.

Članak 116
(Odabir i razrješenje studentskih predstavnika)

- (1) Studentske predstavnike u tijela visokoškolske ustanove bira i razrješuje studentsko zastupničko tijelo.
- (2) Studentsko zastupničko tijelo zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata na temelju demokratskih načela sukladno zakonu.
- (3) Studentsko zastupničko tijelo može osnovati ili pristupiti asocijaciji studentskih zastupničkih tijela u BiH, preko kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Članak 117
(Uređivanje rada studentskog zastupničkog tijela)

- (1) Studentsko zastupničko tijelo donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada studentskog zastupničkog tijela.
- (2) Studenti obvezno sudjeluju u donošenju akata kojima se uređuje rad studentskog zastupničkog tijela i druga pitanja koja se tiču prava, obveza i odgovornosti studenata.

JEDANAESTI DIO – AKADEMSKO OSOBLJE

Članak 118
(Prava i obveze akademskog osoblja)

- (1) Visokoškolska ustanova svojim statutom ili drugim općim aktom utvrđuje da akademsko osoblje uživa slobodu, unutar zakona, da ispituje i testira primljeno znanje i da nudi nove ideje i kontroverzna ili nepopularna mišljenja, a da se time ne izlaže opasnosti od gubitka zaposlenja ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživa.
- (2) Pravo akademskog osoblja visokoškolskih ustanova na slobodu govora može biti ograničeno samo zakonom.
- (3) Akademsko osoblje visokoškolske ustanove ima pravo objavljivati rezultate svog istraživačkog rada, sukladno pravilima koje visokoškolska ustanova ima u svezi s korištenjem prava na intelektualno vlasništvo, poštujući prava autora, visokoškolske ustanove i trećih osoba.
- (4) Statut visokoškolske ustanove kao uvjet za akreditaciju sadrži i odredbe koje:
 - a) osiguravaju osoblju slobodu organiziranja i okupljanja sukladno zakonu
 - b) štite osoblje od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.

(5) Nastavnici i suradnici dužni su redovito izvršavati nastavne i druge obveze sukladno općim aktima visokoškolske ustanove te ispunjavati obveze u odnosu na znanstveni, umjetnički i stručni rad koji obavljaju, sukladno kriterijima za visoko obrazovanje.

Članak 119 **(Dodjela akademskih zvanja)**

- (1) Visokoškolska ustanova dodjeljuje akademska zvanja, koja mogu biti znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i umjetnička.
- (2) Sveučilište dodjeljuje znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) redoviti profesor
 - b) izvanredni profesor
 - c) docent
 - d) lektor
 - e) viši asistent
 - f) asistent.
- (3) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) profesor visoke škole
 - b) predavač visoke škole
 - c) asistent.

Članak 120 **(Razdoblje odabira i statusna pitanja)**

- (1) Akademsko osoblje na sveučilištu bira se na određeno odabirno razdoblje i to:
 - a) asistent na razdoblje od četiri godine bez mogućnosti ponovnog odabira
 - b) viši asistent na razdoblje od pet godina s mogućnošću ponovnog odabira isključivo ako postigne stupanj trećeg ciklusa studija
 - c) lektor na razdoblje od pet godina bez mogućnosti ponovnog odabira
 - d) docent na razdoblje od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog odabira
 - e) izvanredni profesor na razdoblje od šest godina s mogućnošću jednog ponovnog odabira
 - f) redoviti profesor trajno.
- (2) Redoviti profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
- (3) Razdoblje na koje se vrši odabir akademskog osoblja na visokoj školi je:
 - a) asistent na razdoblje od četiri godine bez mogućnosti ponovnog odabira
 - b) predavač visoke škole na razdoblje od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog odabira
 - c) profesor visoke škole trajno.
- (4) Član akademskog osoblja zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na razdoblje na koje je odabran.
- (5) Nakon isteka razdoblja iz stavka 4 ovoga članka, visokoškolska ustanova obvezna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je odabran u isto ili više akademsko zvanje.
- (6) Rokovi za izbor u isto ili više zvanje akademskog osoblja produžavaju se za vrijeme provedeno na rodiljnom dopustu, bolovanju duljem od šest mjeseci, javnoj dužnosti ili iz drugih opravdanih razloga, sukladno zakonu, a što se preciznije utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 121 **(Minimalni uvjeti za odabir u znanstveno-nastavna zvanja)**

- (1) Minimalni uvjeti za odabir akademskog osoblja u znanstveno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su za:
 - a) asistenta, odgovarajući sveučilišni stupanj s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5
 - b) višeg asistenta, stupanj drugog ciklusa studija (magisterij)

- c) lektora, stupanj drugog ciklusa studija (magisterij)
- d) docenta, znanstveni stupanj doktora u danoj oblasti, najmanje tri znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti
- e) izvanrednog profesora, provedeno najmanje jedno odabirno razdoblje u zvanju docenta, najmanje pet znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalna metoda, sve nakon odabira u zvanje docenta i mentorstvo najmanje jednog kandidata za stupanj drugog ciklusa studija
- f) redovitog profesora, provedeno najmanje jedno odabirno razdoblje u zvanju izvanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon stjecanja zvanja izvanrednog profesora i mentorstvo najmanje po jednog kandidata za stupanj drugog i trećeg ciklusa studija.

(2) Minimalni uvjeti za izbor u znanstveno-nastavna zvanja propisani su odredbom članka 28 Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

Članak 122

(Minimalni uvjeti za odabir u umjetničko-nastavna zvanja)

(1) Minimalni uvjeti za odabir u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje u nastavnim programima na sveučilištu, ukoliko je nastavni predmet od osobitog značaja, kriteriji su za:

- a) asistenta, završen stupanj prvog ciklusa studija, s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5
- b) višeg asistenta, završen stupanj drugog ciklusa studija, odnosno stupanj prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva
- c) docenta, završen stupanj najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu
- d) izvanrednog profesora, završen stupanj najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu
- e) redovitog profesora, završen stupanj najmanje prvog ciklusa studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture, umjetnosti i podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

(2) Minimalni uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja propisani su odredbom članka 29 Okvirnog zakona.

Članak 123

(Minimalni uvjeti za odabir u nastavna zvanja na visokoj školi)

(1) Minimalni uvjeti za odabir u nastavna zvanja na visokoj školi su za:

- a) asistenta, završen stupanj prvog ciklusa studija, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5
- b) predavača visoke škole, završen stupanj drugog ciklusa studija i pokazana nastavna sposobnost
- c) profesora visoke škole, završen stupanj trećeg ciklusa studija i pokazana nastavna sposobnost.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju zvanje redovitog profesora, izvanrednog profesora i docenta, a koja su birana na sveučilištu.

(3) Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi propisani su odredbom članka 30 Okvirnog zakona.

Članak 124

(Minimalni uvjeti za odabir u umjetnička zvanja na visokoj školi)

(1) Minimalni uvjeti za odabir u umjetnička zvanja na visokoj školi su za:

- a) asistenta, završen stupanj prvog ciklusa studija, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5
- b) predavača visoke škole, završen stupanj najmanje prvog ciklusa studija, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost

- c) profesora visoke škole, završen stupanj najmanje prvog ciklusa studija, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju pravo na odabir na umjetničko-nastavnim predmetima na sveučilištima.
- (3) Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi propisani su odredbom članka 31 Okvirnog zakona.

Članak 125 **(Utvrdivanje sadržaja pojmova)**

Sadržaj pojmova: znanstveni rad, priznana publikacija, originalni stručni uspjeh, projekt, patent i originalna metoda, priznanje za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti, pokazani rezultati u nastavnom radu, značajan doprinos razvoju kulture i umjetnosti, preciznije se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 126 **(Registar publikacija)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove dužan je, najkasnije u roku od dva mjeseca od dana usvajanja statuta, uspostaviti registar priznatih tuzemnih i međunarodnih publikacija, a radovi objavljeni u njima smatraju se relevantnim za postupak odabira u akademska zvanja.
- (2) Način upisa publikacija u registar iz stavka 1 ovoga članka preciznije se određuje statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Registar iz stavka 1 ovoga članka visokoškolska ustanova obvezna je dostaviti Odjelu u roku od trideset dana od dana uspostavljanja registra.

Članak 127 **(Vrjednovanje prilikom odabira u isto ili više zvanje)**

Prilikom odabira u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir samo objavljeni radovi, knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni, projekti te mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva, odnosno rezultati ostvareni u radu akademskog osoblja nakon izvršenog posljednjeg odabira u zvanje.

Članak 128 **(Kriterij za odabir u akademska zvanja)**

- (1) Odabir akademskog osoblja u akademska zvanja (u daljnjem tekstu: odabir u zvanja) vrši se u svim slučajevima javnim natječajem, sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom, i utvrđen statutom visokoškolske ustanove i općeprihvaćenim standardima u danoj struci.
- (2) Općeprihvaćeni standardi i kriteriji za izbor u zvanja detaljnije se razrađuju pravilnikom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 129 **(Javni natječaj za odabir u zvanje, zasnivanje radnog odnosa i radni angažman)**

- (1) Odabir u zvanja vrši se javnim natječajem kojeg objavljuje tijelo visokoškolske ustanove utvrđen statutom, a na temelju odluke kojom se utvrđuje potreba za akademskim osobljem od znanstveno-nastavnog, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća organizacijske jedinice, odnosno znanstvenog vijeća instituta (u daljnjem tekstu: vijeće), odnosno senata visoke škole.
- (2) Natječaj za odabir u isto ili više zvanje člana akademskog osoblja visokoškolska ustanova obvezno raspisuje i on mora biti završen u onoj studijskoj godini u kojoj istječe prethodni odabir.

- (3) Natječaj iz stavaka 1 i 2 ovoga članka obvezno se raspisuje za odabir u sva zvanja, a objavljuje se u najmanje tri dnevna lista i na web-stranici organizacijske jedinice, odnosno visokoškolske ustanove.
- (4) Ako se na temelju javnog natječaja iz stavka 3 ovoga članka ne izvrši odabir u zvanje, vijeće organizacijske jedinice može donijeti odluku da tijekom studijske godine za potrebe realiziranja nastavno-znanstvenog procesa, bez zasnivanja radnog odnosa, angažira člana akademskog osoblja iz druge organizacijske jedinice, odnosno druge tuzemne ili inozemne visokoškolske ustanove ili profesora emeritusa.
- (5) U svrhu upoznavanja studenata s određenim znanstvenim odnosno umjetničkim postignućima, s primjenom znanstvenih rezultata u praksi, praktičnim radom i drugim vidovima stručnog usavršavanja ili u svrhu izvođenja pojedinih specifičnih predavanja, vježbi, seminara i drugih oblika rada, organizacijska jedinica može angažirati istaknutog znanstvenog radnika, umjetnika, odnosno stručnjaka iz prakse uz obvezni primjereni nadzor predmetnog nastavnika ili prodekana za nastavu.
- (6) Angažman osoba iz stavka 5 ovoga članka vrši se na temelju odluke vijeća organizacijske jedinice bez zasnivanja radnog odnosa i bez provedbe odabira u akademsko zvanje, i to u obujmu do 30 % planiranih nastavnih sati na predmetu.

Članak 130 (Povjerenstvo za odabir)

- (1) Za pripremanje prijedloga za odabir u zvanja, vijeće organizacijske jedinice visokoškolske ustanove imenuje povjerenstvo od tri ili pet članova iz reda nastavnika u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira.
- (2) Za pripremanje prijedloga za odabir u zvanja asistenta, višeg asistenta i lektora, vijeće organizacijske jedinice visokoškolske ustanove imenuje povjerenstvo od tri člana iz reda nastavnika.
- (3) Većina članova povjerenstva mora biti iz uže, a ostali članovi mogu biti iz srodne znanstvene, odnosno umjetničke oblasti za koju se kandidat bira.
- (4) Kandidat iz stavka 1 ovoga članka koji nije ranije samostalno izvodio nastavu u visokoškolskoj ustanovi obvezan je pred studentima i povjerenstvom iz stavka 1 ovoga članka održati pristupno predavanje iz nastavnog predmeta, odnosno uže znanstvene, odnosno umjetničke oblasti za koju je konkurirao.
- (5) Povjerenstvo iz stavka 1 ovoga članka u postupku odabira kandidata ocjenjuje uspješnost pristupnog predavanja uzimajući u obzir rezultate evaluacije predavanja od studenata iz stavka 4 ovoga članka.
- (6) Visokoškolska ustanova dužna je na javan i transparentan način oglasiti vrijeme održavanja predavanja iz stavka 4 ovoga članka.
- (7) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuju teme propisane ovim člankom.

Članak 131 (Izvješće i prijedlog povjerenstva)

- (1) Povjerenstvo iz članka 130 ovoga Zakona obvezno je izvješće s prijedlogom za odabir u zvanja dostaviti vijeću organizacijske jedinice sukladno tekstu raspisanog natječaja i aktu o imenovanju povjerenstva.
- (2) Povjerenstvo iz stavka 1 ovoga članka utvrđuje prijedlog većinom glasova, s tim da svaki član povjerenstva ima pravo izdvojiti i obrazložiti svoje mišljenje.

Članak 132 (Donošenje odluke o odabiru)

- (1) Vijeće organizacijske jedinice utvrđuje prijedlog odluke o odabiru u zvanja većinom glasova od ukupnog broja članova s tim da članovi vijeća prilikom glasovanja ne mogu biti suzdržani.
- (2) Vijeće organizacijske jedinice može, ukoliko to ocijeni potrebnim, zatražiti od povjerenstva iz članka 130 ovoga Zakona, dopunu izvješća ili dodatna pojašnjenja u svezi s izvješćem.
- (3) Na temelju prijedloga odluke iz stavka 1 ovoga članka senat visokoškolske ustanove donosi odluku o odabiru u zvanje.

- (4) Odluka iz stavka 3 ovoga članka donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova senata, a članovi prilikom glasovanja ne mogu biti suzdržani.
- (5) Odluka senata o odabiru iz stavka 4 ovoga članka je konačna i protiv nje nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijama odluke.
- (6) Procedura odabira u nastavna i umjetnička zvanja na visokoj školi provodi se na način i po postupku utvrđenom za odabir akademskog osoblja u zvanje na sveučilištu.

Članak 133 **(Pravo pristupa informacijama)**

Na zahtjev kandidata koji sudjeluje u postupku odabira u zvanje, visokoškolska ustanova je obvezna osigurati pristup informacijama u svezi s postupkom odabira.

Članak 134 **(Odabir člana akademskog osoblja)**

- (1) Član akademskog osoblja bira se za užu znanstvenu, odnosno užu umjetničku oblast ili za nastavni predmet.
- (2) Visokoškolska ustanova obvezna je donijeti odluku o utvrđivanju užih znanstvenih, odnosno umjetničkih oblasti kao i predmeta koji pripadaju ovim oblastima.
- (3) Visokoškolska ustanova je obvezna Odjelu dostaviti odluku iz stavka 2 ovoga članka i Odjel kontinuirano obavješćivati o izmjenama navedene odluke.

Članak 135 **(Prava i obveze u svezi s odabirom u zvanje)**

- (1) Kada član akademskog osoblja nakon isteka izbornog razdoblja iz članka 129 stavka 2 ne bude odabran u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova ne može s njim zaključiti ugovor o radu i obvezna je odmah raspisati javni natječaj sukladno zakonu.
- (2) U slučaju da kandidat pri odabiru u zvanja iz objektivnih razloga nije mogao ispuniti uvjet mentorstva za drugi, odnosno treći ciklus studija, uvodi se ekvivalencija, odnosno supstitucija mentorstva s tri dodatna znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, u odnosu na minimalne uvjete utvrđene zakonom.
- (3) Objektivni razlozi definiraju se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 136 **(Obveze akademskog osoblja i visokoškolske ustanove)**

- (1) Članovi akademskog osoblja obvezni su uredno izvršavati nastavne i druge obveze sukladno zakonu, statutu, odnosno drugim općim aktima visokoškolske ustanove, a iznimnu pozornost obvezni su posvetiti radu sa studentima i poticanju njihovog samostalnog rada i uključivanja u stručni, znanstvenoistraživački i umjetnički rad.
- (2) Asistent i viši asistent ne mogu samostalno izvoditi predavanja, odnosno ispitivati studente na završnom ispitu.
- (3) Članu akademskog osoblja visokoškolska ustanova može odobriti plaćeni dopust u trajanju do dva semestra radi izrade magistarskog ili doktorskog rada, znanstvenog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja ili obavljanja aktivnosti od posebnog interesa za visokoškolsku ustanovu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (4) U vrijeme dopusta člana akademskog osoblja iz razloga navedenih u stavku 3 ovoga članka visokoškolska ustanova je obvezna organizirati kontinuirano odvijanje nastave te izvršavanje drugih nastavnih obveza adekvatnom zamjenom nenazočnog člana akademskog osoblja.

Članak 137 **(Profesor emeritus)**

- (1) Na prijedlog organizacijske jedinice visokoškolska ustanova može umirovljenom redovitom profesoru dodijeliti počasno zvanje profesor emeritus.
- (2) Kriteriji i postupak odabira profesora emeritusa utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Profesor emeritus može biti angažiran bez zasnivanja radnog odnosa kao mentor pri izradi doktorskih i magistarskih radova, za njihovu ocjenu i obranu, kao član povjerenstva za odabir akademskog osoblja, povjerenstva za nostrifikaciju i ekvivalenciju inozemnih visokoškolskih diploma, za koordinaciju i rad u znanstvenoistraživačkim i umjetničkim projektima, za održavanje dijela predavanja unutar predmeta u sva tri ciklusa studija ukoliko ne postoje druga kadrovska rješenja, s tim da ne može voditi predmet u cijelosti, niti samostalno obavljati završni ispit.

Članak 138 **(Liječnički pregled)**

- (1) Svaki zaposlenik visokoškolske ustanove prije početka studijske godine obvezan je obaviti odgovarajući liječnički pregled u zdravstvenoj ustanovi koju osniva Distrikt i uvjerenje o liječničkom pregledu dostaviti u visokoškolsku ustanovu, odnosno organizacijsku jedinicu kod koje se nalazi njegov osobni dosje.
- (2) U visokoškolskoj ustanovi ne može se dopustiti bilo kakav angažman u nastavnom procesu osobi za koju se odgovarajućom medicinskom procedurom ustvrdi da je alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i osobi koja boluje od zarazne ili duševne bolesti.
- (3) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se definira sadržaj pojma zaraznih bolesti iz stavka 2 ovoga članka.
- (4) Zaposlenik visokoškolske ustanove za kojeg se ustvrde zdravstvene anomalije iz stavka 2 ovoga članka, odmah po utvrđivanju danih činjenica, udaljava se iz procesa rada i upućuje na liječenje.
- (5) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuje postupak prema zaposleniku iz stavka 4 ovoga članka i njegov daljnji radni status.
- (6) Sredstva za obavljanje liječničkog pregleda iz stavka 1 ovoga članka osigurava visokoškolska ustanova.

Članak 139 **(Evaluacija rada akademskog osoblja)**

- (1) Visokoškolska ustanova obvezna je nakon završetka svake studijske godine provoditi postupak evaluacije rada akademskog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa.
- (2) Evaluacija rada akademskog osoblja provodi se sukladno statutu visokoškolske ustanove, od same visokoškolske ustanove i od studenata.
- (3) Visokoškolske ustanove obvezne su provoditi evaluacijsku anketu o radu akademskog osoblja od studenata nakon svakog semestra, odnosno nakon završenog ciklusa predavanja za predmet.
- (4) Evaluacijom se obvezno ocjenjuju: kvaliteta nastave i interaktivnog odnosa student-akademsko osoblje, korektnost u komuniciranju, odnos nastavnog osoblja prema studentu na nastavi i na provjerama znanja, dostupnost literature na koju nastavno osoblje upućuje studenta, nazočnost predmetnog nastavnika na nastavi, kao i drugi elementi koje svojim statutom utvrdi visokoškolska ustanova.
- (5) Visokoškolska ustanova posebnim aktom utvrđuje postupak evaluacije rada akademskog osoblja, sadržaj evaluacijskog formulara, način provedbe evaluacije, kriterije za definiranje ocjene kao i odgovarajuće mjere za akademsko osoblje koje kontinuirano tijekom dvije studijske godine bude negativno ocijenjeno od visokoškolske ustanove i studenata.
- (6) Evaluacija rada akademskog osoblja dio je integralnog procesa uspostave sustava kvalitete, odnosno samokontrole i unutarnje ocjene kvalitete.
- (7) Rezultate vrjednovanja rada akademskog osoblja visokoškolska ustanova obvezna je analizirati i oni čine sastavni dio osobnog dosjea svakog člana akademskog osoblja.

Članak 140
(Zaštita prava akademskog i drugog osoblja)

(1) Zaštita prava akademskog i drugog osoblja na visokoškolskoj ustanovi ostvaruje se sukladno zakonu, statutu i drugim aktima visokoškolske ustanove.

(2) U pogledu prava i obveza iz radnog odnosa akademskog osoblja i zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 141
(Odgovornost nositelja dužnosti u tijelima visokoškolske ustanove i akademskog osoblja)

(1) Nositelji dužnosti u tijelima visokoškolske ustanove i članovi akademskog osoblja imaju naglašenu društvenu odgovornost.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obveza, disciplinska tijela, stegovne mjere i disciplinski postupak protiv osoba iz stavka 1 ovoga članka.

(3) Disciplinski postupak protiv osoba iz stavka 1 ovoga članka može biti pokrenut samo za teže i lakše povrede obveza koje su prije nego što su počinjene bile utvrđene općim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Visokoškolska ustanova obvezna je donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu akademskog osoblja koji je predao dokumente ili izjave tijekom postupka prijave na natječaj, za koje se kasnije utvrdi da su lažni.

DVANAESTI DIO – FINANCIRANJE

Članak 142
(Financiranje visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolska ustanova može se financirati samo iz onih izvora koji ne ugrožavaju njezinu institucionalnu i akademsku autonomiju i ne ograničavaju njezine akademske slobode.

(2) Novčana sredstva dobivena iz proračuna, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se sukladno zakonu, statutu i usvojenom financijskom planu.

(3) Način financiranja visokoškolske ustanove uređuje se osnivačkim aktom.

(4) Statutom visokoškolske ustanove precizira se na koji način i u kojoj razmjeri organizacijske jedinice imaju akademske i financijske ovlasti, unutar visokoškolske ustanove i to tako da se precizno vode i odrede prihodi i rashodi svih organizacijskih jedinica.

(5) Statutom visokoškolske ustanove mogu se urediti pitanja rada organizacijskih jedinica, način i mogućnost nastupa organizacijske jedinice na tržištu u okviru njezine registrirane djelatnosti, način raspolaganja novčanim sredstvima koja ostvari organizacijska jedinica na tržištu i druga pitanja koja se odnose na raspolaganje tim sredstvima, a sukladno važećim zakonskim propisima.

Članak 143
(Naknada za školovanje)

(1) Visokoškolska ustanova stječe prihode iz naknade za školovanje (u daljnjem tekstu: školarina).

(2) Odluku o visini školarine na visokoškolskim ustanovama koje osniva Distrikt, na prijedlog upravnog odbora visokoškolske ustanove utvrđuje Vlada, a za privatne visokoškolske ustanove upravni odbor.

(3) Visokoškolska ustanova dužna je prije raspisivanja natječaja za upis novih studenata objaviti visinu školarine za iduću školsku godinu za sve studijske programe za koje vrši upis.

(4) Školarinom se utvrđuju troškovi studija za jednu školsku godinu, odnosno za stjecanje 60 ECTS bodova.

- (5) Školarina obuhvaća naknadu za usluge koje visokoškolska ustanova pruža studentu na studiju i u okviru studijskog programa.

Članak 144
(Financiranje visokoškolske ustanove iz proračuna)

- (1) Visokoškolska ustanova čiji je osnivač ili suosnivač Distrikt ili za koju Distrikt izrazi javni interes može se sufinancirati iz proračuna Distrikta na temelju kriterija za financiranje koje na prijedlog Odjela utvrđuje Vlada.
- (2) Sufinanciranje visokoškolske ustanove čiji je suosnivač Distrikt ili za koju Distrikt izrazi javni interes regulira se posebnim ugovorom između Vlade i visokoškolske ustanove.
- (3) Na ugovor iz stavka 2 ovoga članka daje suglasnost Skupština.

Članak 145
(Sredstva za provedbu studijskih programa)

- (1) Sredstvima visokoškolske ustanove iz članka 142 ovoga Zakona osigurava se provedba odobrenih, odnosno akreditiranih studijskih programa u okviru djelatnosti visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, kao i za obavljanje znanstvenoistraživačkog odnosno umjetničkog rada koji je u funkciji podizanja kvalitete nastave.
- (2) Sredstvima iz stavka 1 ovoga članka osiguravaju se u visokoškolskoj ustanovi:
- a) plaće, naknade plaća i naknade zaposlenicima u visokoškolskoj ustanovi koju osniva Distrikt, sukladno zakonu i drugim propisima
 - b) naknade drugim osobama koje sudjeluju u znanstveno-nastavnom procesu sukladno zakonu, podzakonskim aktima i pravilniku o plaćama
 - c) oprema za rad i stvaranje uvjeta za studiranje
 - d) materijalni troškovi i investicijsko održavanje
 - e) rad drugih pravnih osoba čiji je osnivač visokoškolska ustanova čijom se djelatnošću osigurava cjelovitost i potreban standard sustava visokog obrazovanja
 - f) razvitak i ulaganja u ustanovi i poticanje razvitka nastavno-znanstvenog i nastavno-umjetničkog rada
 - g) rad s darovitim studentima i međunarodna suradnja
 - h) druge namjene sukladno zakonu.
- (3) Iznimnim propisom utvrđuje se način određivanja plaća u visokoškolskoj ustanovi koju osniva Distrikt.
- (4) Propis iz stavka 3 ovoga članka donosi upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost Vlade, u pogledu usuglašenosti s proračunom i zakonom.

Članak 146
(Vlastiti prihodi)

Vlastiti prihodi visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, koji su kao takvi definirani posebnim propisima, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima, statutom i usvojenim financijskim planom te visokoškolske ustanove.

Članak 147
(Interna kontrola i revizija)

Visokoškolska ustanova čiji je osnivač Distrikt, visokoškolska ustanova čiji je suosnivač Distrikt ili za koju Distrikt izrazi javni interes, uspostavlja internu kontrolu i internu reviziju poslovanja sukladno zakonu.

TRINAESTI DIO – EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE I REGISTAR

Članak 148 (Matične knjige i evidencije)

- (1) Visokoškolska ustanova vodi matične knjige studenata i osoba koje su stekla visoku stručnu spremu, stručni, znanstveni, odnosno umjetnički stupanj magistra i znanstveni stupanj doktora znanosti, kao i evidencije o ispitima, o uspjehu studenata na koncu školske godine, o izdanim diplomama i dodatcima diplome, kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) Matične knjige i evidencije o izdanim diplomama i dodatcima diplome čuvaju se trajno.
- (3) Način vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdanim diplomama i dodatcima diploma utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela.
- (4) Općim aktima visokoškolske ustanove uređuje se način vođenja druge evidencije.

Članak 149 (Javne isprave)

- (1) Na temelju službene evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.
- (2) Javne isprave u smislu stavka 1 ovoga članka su:
 - a) diploma o stečenom stupnju stručne spreme i zvanju
 - b) dodatak diplome o stupnju stručne spreme
 - c) diploma o stečenom znanstvenom stupnju magistra i znanstvenom stupnju doktora znanosti
 - d) dodatak diplome o stečenom stupnju magistra i znanstvenom stupnju doktora znanosti
 - e) indeks
 - f) ispisnica
 - g) uvjerenje o diplomiranju
 - h) uvjerenje o položenim ispitima
 - i) uvjerenje o uspjehu tijekom studija
 - j) uvjerenje o sudjelovanju u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja
 - k) druge isprave sukladno zakonu.
- (3) Diplomom o stečenoj visokoj stručnoj spreml, kao i diplomom o stečenom stupnju magistra, odnosno doktora znanosti, izdaje isključivo visokoškolska ustanova.
- (4) Pravilnik o sadržaju javnih isprava, s iznimkom diplome i dodatka diplomi čiji će sadržaj i forma biti uređeni uputom Agencije sukladno članku 50 Okvirnog zakona, u smislu ovoga Zakona, donosi voditelj Odjela.
- (5) Sadržaj javnih isprava, izuzev diplome i dodatka diplome, utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 150 (Izdavanje javne isprave)

- (1) Visokoškolska ustanova izdaje javne isprave na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku, latiničnom ili ćiriličnom pismu, na temelju zahtjeva stranke.
- (2) Kada se nastava ostvaruje na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na formularu koji je tiskan dvojezično, s tim da student može zahtijevati izdavanje javne isprave odvojeno.
- (3) Na zahtjev studenta visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koji sadrži podatke o razini, prirodi i sadržaju studija, kao i postignutim rezultatima.
- (4) Diploma i dodatak diplome mogu se izdati i na engleskom jeziku.

Članak 151 **(Ništavnost javnih isprava)**

- (1) Diplomu, dodatak diplome Odjel oglašava ništavnim ako su izdani od neovlaštene ustanove ili su potpisani od neovlaštene osobe ili imatelj diplome nije ispunio sve ispitne obveze na način propisan zakonom i utvrđen studijskim programom.
- (2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra, ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.
- (3) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom znanstvenom nazivu doktora znanosti, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan znanstveni odnosno umjetnički rezultat.

Članak 152 **(Ništavnost javnih isprava koje nemaju dozvolu za rad u Distriktu)**

Javne isprave iz članka 149 ovoga Zakona, izdane od visokoškolske ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Distrikta, a nema dozvolu za rad na području Distrikta izdanu sukladno ovom Zakonu, ništavne su.

Članak 153 **(Registar)**

- (1) Odjel vodi evidenciju (u daljnjem tekstu: registar):
 - a) visokoškolskih ustanova
 - b) studijskih programa
 - c) dodiplomskih studija izvan sjedišta
 - d) nastavnika, suradnika i ostalih zaposlenih u oblasti visokog obrazovanja
 - e) i druge evidencije.
- (2) Sadržaj i način vođenja registra utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela.

ČETRINAESTI DIO – NADZOR

Članak 154 **(Nadzor)**

- (1) Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova vrši Odjel.
- (2) U vršenju nadzora Odjel može, s ciljem utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti, zatražiti od nadležne inspekcije provedbu postupka inspeksijskog nadzora i dostavljanje informacije o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.
- (3) Nadzor iz stavaka 1 i 2 ovog članka vrši se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njezin redoviti rad.
- (4) Odjel je obvezan poništiti, odnosno obustaviti izvršenje odluke tijela visokoškolske ustanove, ako je u suprotnosti sa zakonom i podzakonskim aktima.
- (5) Nakon postupanja Odjela, na način iz stavka 4 ovoga članka, daljnji postupak se provodi sukladno zakonu.
- (6) Odgovorna tijela visokoškolske ustanove obvezna su na zahtjev Odjela u zahtijevanom roku dostaviti sve tražene informacije i dokumente potrebne za izvršavanje njegovih dužnosti.
- (7) Način provedbe i sadržaj nadzora koji vrši Odjel utvrđuju se pravilnikom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 155 **(Inspeksijski nadzor)**

- (1) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih akata vrši inspekcija za obrazovanje.
- (2) U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor za obrazovanje ovlašten je i dužan:

- a) zabraniti rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja bez dozvole za rad
- b) naložiti poduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u radu visokoškolske ustanove
- c) naložiti visokoškolskoj ustanovi poništenje upisa studenata koji su izvršeni suprotno odredbama ovog Zakona i statuta visokoškolske ustanove
- d) naložiti zabranu rada osobi na visokoškolskoj ustanovi koja nije sukladno zakonu stekla odgovarajuće znanstveno-nastavno zvanje
- e) naložiti visokoškolskoj ustanovi poništenje javne isprave iz članka 149 ovog Zakona, koja je izdana suprotno odredbama ovog Zakona i statuta visokoškolske ustanove
- f) podnijeti izvješće nadležnom tijelu o učinjenom kaznenom djelu
- g) izdati prekršajni nalog ili podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka za odgovornu osobu visokoškolske ustanove
- h) poduzimati druge radnje i mjere za koje je zakonom i drugim propisom ovlašten.

PETNAESTI DIO – KAZNE NE ODREDBE

Članak 156

(Kazne za prekršaje visokoškolske ustanove)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova, ako:

- a) dopusti političko organiziranje suprotno članku 11 stavku 4 ovoga Zakona
- b) izvrši osnutak i obavlja djelatnosti suprotno članku 21
- c) stječe, upravlja i koristi imovinu suprotno članku 23
- d) počne s radom suprotno članku 29 stavku 7
- e) organizira studij s tuzemnom ili inozemnom visokoškolskom ustanovom suprotno članku 31 ovoga Zakona
- f) vrši osnutak organizacijskih jedinica i statusne promjene suprotno članku 32 ovoga Zakona
- g) ne uspostavi sustav kvalitete i ne dostavi Odjelu dokumentaciju sukladno članku 39 ovoga Zakona
- h) donese statut, ostvaruje djelatnost i pruža usluge suprotno članku 42 ovoga Zakona
- i) izvodi studij, utvrđuje nastavne predmete i donosi nastavne planove i programe suprotno članku 72 ovoga Zakona
- j) vrši izmjene nastavnog plana i programa suprotno članku 76 ovoga Zakona
- k) provodi nastavu, odnosno pojedine oblike nastave i ispite suprotno članku 79 ovoga Zakona
- l) izdaje certifikate o završenim necikličnim vidovima obrazovanja suprotno članku 97 ovoga Zakona
- m) izvrši prijam i upis studenata suprotno članku 99 ovoga Zakona
- n) ne zaključi ugovor o studiranju sa studentom sukladno članku 101 ovoga Zakona
- o) ne raspiše natječaj za upis studenata sukladno članku 103 ovoga Zakona
- p) dodjeljuje akademska zvanja i vrši odabir akademskog osoblja suprotno člancima 119 i 120 ovoga Zakona
- q) vrši angažman nastavnika suprotno članku 129 ovoga Zakona
- r) dopusti i vrši angažman u nastavi osoba suprotno članku 129 stavku 6 ovoga Zakona
- s) ne provodi evaluaciju rada akademskog osoblja sukladno članku 139 ovoga Zakona
- t) ne osigura trajno čuvanje javnih isprava, dokumentacije i evidencije, arhiva i druge dokumentacije sukladno članku 148 ovoga Zakona
- u) ne dopusti vršenje nadzora sukladno članku 154 stavku 1 ovoga Zakona
- v) ne postupi po nalogu nadležne inspekcije izdanom sukladno ovlastima propisanim člankom 155 ovoga Zakona.

Članak 157
(Kazne za prekršaje odgovornih osoba)

Za prekršaj iz članka 156 ovoga Zakona kaznit će se odgovorna osoba u visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacijskoj jedinici u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM.

ŠESNAESTI DIO – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 158
(Primjena drugih zakona)

Na pitanja koja nisu propisana ovim Zakonom primjenjuje se Okvirni zakon, akti Agencije i Središta za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja i drugi akti.

Članak 159
(Prijelazne odredbe)

- (1) Do utvrđivanja kriterija i standarda sukladno članku 48 Okvirnog zakona, primjenjuju se kriteriji i standardi koje donosi voditelj Odjela.
- (2) Do utvrđivanja liste stručnjaka sukladno članku 49 Okvirnog zakona, članove povjerenstva iz članka 29 stavka 1 ovoga Zakona imenuje voditelj Odjela.

Članak 160
(Nadležnost Vlade za donošenje provedbenih propisa)

- (1) Vlada i voditelj Odjela dužni su, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, donijeti podzakonske akte o:
 - a) sastavu i radu povjerenstva matičara
 - b) načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdanim diplomama i dodatcima diploma
 - c) sadržaju javnih isprava
 - d) sadržaju i načinu vođenja registra.
- (2) Rok za donošenje podzakonskih akata iz stavka 1 ovoga članka odnosi se i na ostale podzakonske akte sukladno ovom Zakonu.

Članak 160a
(Donošenje podzakonskih akata)

Voditelj Odjela za obrazovanje dužan je donijeti podzakonske akte propisane ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 160b
(Rok za donošenje pravilnika)

Rok za donošenje pravilnika iz članka 128 Zakona je šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 161
(Usklađivanje rada visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Distrikta koja je organizirala studij na području Distrikta prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju, dužna je podnijeti zahtjev za izdavanje licencije za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Distrikta.

- (2) Postupak po zahtjevu iz stavka 1 ovoga članka provodi se sukladno odredbama članka 36 ovoga Zakona.
- (3) Rješenje iz članka 29 Zakona o visokom obrazovanju (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 30/09) izdano visokoškolskim ustanovama prije stupanja na snagu ovog Zakona predstavlja licenciju visokoškolske ustanove.
- (4) Stavak 1 ovoga članka neće se primjenjivati na visokoškolske ustanove sa sjedištem izvan Distrikta koje su organizirale studij na području Distrikta prije stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 30/09).
- (5) Visokoškolske ustanove iz stavka 4 ovoga članka kao dokaz ispunjenosti uvjeta za licenciranje i akreditaciju dostavljaju akte kojima se utvrđuje da su licencirane visokoškolske ustanove u čijem sastavu su organizacijske jedinice, na temelju čega se upisuju u registar visokoškolskih ustanova Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 162 (Međunarodni sporazum)

Na temelju međunarodnog sporazuma koji je Distrikt zaključio prije stupanja na snagu ovoga Zakona, osnutak visokoškolske ustanove od pravne ili fizičke osobe, a u smislu članka 30, smatra se od posebnog interesa za Distrikt, stoga nije potrebno usvajanje elaborata iz članka 25 ovoga Zakona.

Članak 163 (Teološki fakultet, visoke teološke škole i akademije)

- (1) Ovaj Zakon ne primjenjuje se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije.
- (2) Ove institucije mogu biti u sastavu sveučilišta što se regulira posebnim ugovorom.

Članak 164 (Stupanje na snagu)

Zakon o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 24. listopada 2009. godine, a njegove izmjene i dopune 17. srpnja 2018. godine, 8. svibnja 2020. godine i 20. prosinca 2022. godine.